

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Aplikované pohybové aktivity

Stolní tenis sportovců se sluchovým postižením

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor práce: Aneta Širučková

Vedoucí práce: Mgr. Svatava Panská

2021

The Table Tennis of Deaf Players

BACHELOR'S THESIS

Author: Aneta Širučková

Supervisor: Mgr. Svatava Panská

2021

ABSTRAKT

Obsah práce se orientuje na sportovce se sluchovým postižením, a to v konkrétních vztahových konotacích vůči stolním tenistům. Teoretická báze práce je postavena na deskripci a definici sluchového postižení jako celku, ale také je úzce orientována na problematiku sportování sluchově postižených s přihlédnutím k zahraničním odborným výsledkům v této sféře s apelem na stolní tenis, což je podpořeno závěrečným šetřením formou rozhovorů s vybranými sluchově postiženými stolními tenisty různých věkových kategorií i hráčských úrovní se zaměřením na zjišťování celkové úrovně a možností tréninkového zabezpečení stolního tenisu rovněž také s ohledem na mezinárodní reprezentaci včetně adekvátního postihnutí typizace rozdílnosti mezi sluchově postiženými sportovci, čímž je poukázáno na možné nedostatky v oblasti sportovní reprezentace sluchově postižených.

Klíčová slova:

stolní tenis, zdravotní postižení, sluchově postižení sportovci,

ABSTRACT

The content of the work focuses on deaf athletes, in specific connotations to deaf table tennis players. The theoretical basis of the work is based on the description and definition of hearing impairment as a whole, but it is also closely focused on the issue of sports for the hearing impaired looking at foreign expertise in this area with an appeal to table tennis, which means supported by the final survey in interviews with selected deaf people. table tennis players of various ages and player levels with a focus on insurance of the overall level and the possibility of training table tennis of deaf players also with regard to international representation, including adequate disability typing differences between deaf athletes, then is replaced by possible shortcomings in sports representation of the hearing impaired disabled.

Keywords:

table tennis, disability, deaf athletes

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Já, níže podepsaný/á student/ka, tímto čestně prohlašuji, že text mnou odevzdané závěrečné práce v písemné podobě je totožný s textem závěrečné práce vloženým v databázi.

Olomouc dne

.....

podpis studenta/ky

Předně bych chtěla poděkovat Mgr. Svatavě Panské za poskytnuté rady a odbornou pomoc při zpracování mé bakalářské práce. Současně bych tímto chtěla vyjádřit poděkování také všem účastníkům výzkumného šetření z řad neslyšících stolních tenistů.

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval/a samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal/a, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne .....

.....

(podpis)

OBSAH

1 ÚVOD	6
2 SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ	9
2.1. VÝZNAM SLUCHU	10
2.2. PŘÍZNAKY SLUCHOVÉHO POSTIŽENÍ	11
2.3. PŘÍČINY SLUCHOVÉHO POSTIŽENÍ	12
2.4. CHOVÁNÍ A POTÍŽE OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM	13
2.5. TYPY POŠKOZENÍ SLUCHU	15
2.6. ÚČINKY ZTRÁTY SLUCHU NA ÚČAST VE SPORTU	16
3 SPORT OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM	19
4 STOLNÍ TENIS V SOUVISLOSTECH	22
5 VÝZKUMNÁ ČÁST	24
5.1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY	24
5.2. CÍL PRÁCE A ZÁKLADNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY	24
5.3. METODOLOGIE PRÁCE	25
5.3.1. VÝZKUMNÝ VZOREK	27
5.3.2. ZÁKLADNÍ STRUKTURA DOTAZNÍKU	27
5.4. VÝSLEDKY ŠETŘENÍ	29
5.5. DOPORUČENÍ DO PRAXE	36
6 DISKUZE	38
7 ZÁVĚR	43
8 RESUMÉ	45
9 SUMMARY	46
10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
11 SEZNAM OBRÁZKŮ A PŘÍLOH	50

1 ÚVOD

Jakožto sama aktivní hráčka stolního tenisu se přednostně o tento celosvětově rozšířený individuální sport zajímám. Během své aktivní hráčské kariéry mohu konstatovat, že stolní tenis je v mnoha ohledech velmi specifický, má poměrně zajímavou historii a navíc je obecně považován za sport, ve kterém se v posledních sto letech promítlo snad nejvíce změn materiálového, technického, ale také organizačního charakteru. Vývoj stolního tenisu je tak nejen v posledních letech velmi dynamický, nic to však nemění na skutečnosti, že v tomto sportovním odvětví již dlouhodobě vynikají hráči asijského původu, a to zejména Číňané.

Na světovém okruhu jsem se ovšem setkávala také s hráči z jiných zemí, kteří ani zdaleka nepatří mezi stolnětenisové velmoci a jejich účast na turnajích tak byla spíše ojedinělá. Bylo ale jistě velmi zajímavé sledovat jejich zvyky a přístup. Nejvíce mě ovšem oslovovali ti hráči, kteří se ještě navíc museli vyrovnávat s nějakým typem postižení. Jejich zaujetí bylo inspirativní a hodno obdivu. Nejvíce jsem ovšem vzhlížela k těm hráčům, kteří se navzdory svému postižení dokázali prosadit i mezi zdravými sportovci na nejvyšší možné úrovni. Nezřídka se jednalo právě o hráče se sluchovou vadou, což mě nutilo blíže uvažovat nad jejich každodenními problémy ve světě stolního tenisu.

Účinné zapojení sportu mezi lidmi se sluchovým postižením má fyziologické, psychologické, intelektuální a společenské výhody. Sport totiž pomáhá odstraňovat celospolečenské bariéry. Lze se však domnívat, že lidé se zdravotním postižením se sportovních aktivit často nezúčastňují, a to právě z důvodu jejich postižení, které je staví do pozice outsiderů.

Postižení sluchu je však běžným problémem na světě a Světová zdravotnická organizace (WHO) uvedla, že na celém světě existuje 360 milionů lidí se sluchovým postižením. Zpoždění řeči a jazyka a problémy s komunikací neslyšících mají nepříznivý vliv na život jednotlivce. Neslyšící lidé nemají stejné sociální a kulturní vybavení kvůli jejich smyslové ztrátě. Jedním z hlavních důvodů je to, že dávají přednost vzájemné komunikaci a často se vyhýbají interakci s ostatními jedinci ve společnosti. Pravidelná sportovní a fyzická aktivita je ale důležitá pro udržení zdraví a pohody lidí všech věkových skupin. Sportovní a pohybové aktivity poskytované v dětství od předškolního věku jsou také důležitou

činností pro osoby se zdravotním postižením. Sport je mimo jiné důležitou složkou pro integraci osob se zdravotním postižením do společnosti a následné rehabilitace. Sportovní účast také zvyšuje kvalitu života osob se zdravotním postižením. Nejen pro slyšící poté fyzická aktivita navozuje stav pohody, který umožňuje jednotlivcům realizovat svůj vlastní potenciál a pomáhá vyrovnávat se lidem s běžnými stresy života.

O problematice neslyšících jedinců referuje četné množství publikací, a to například publikace *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina* (2008) od Barbory Kosinové, *Sluchová vada a její sociální dopady v dospělém věku* (2016) od Terezy Skákalové, nebo publikace *Člověk se sluchovým postižením* (2016) či *Problematika práce s osobami sluchově postiženými v oblasti sociální, zdravotní a vzdělávací* (2013) od Romana Lupoměského. Ze zahraničních studií se k uvedenému vyjadřuje Irene Leighová v díle *Deaf people and society: psychological, sociological and educational perspectives* (2017) nebo Harlan Lane v již přeložené publikaci *Pod maskou benevolence: zneschopňování neslyšící komunity* (2013).

Stolní tenis jako celek nejlépe představuje rozsáhlá publikace Vladimíra Slobodziana *80 let československého stolního tenisu* vydané roku 2005 k osmdesátiletému výročí tohoto sportovního odvětví u nás. O vztahu sluchově postižených ke sportovním činnostem pojednává především Svatava Panská (např. *Aplikované pohybové aktivity osob se sluchovým postižením*, 2014). K tématu sluchově postižených stolních tenistů schází relevantní publikace či zpracování.

Z užití metodologie budu pro potřeby předkládané práce vycházet ze syntézy dostupných informací získaných na základě analýzy knižních a statistických dat. Následnou praktickou část budu zakládat na dotazníkovém šetření, jehož prostřednictvím oslovím vybrané sluchově postižené stolní tenisty s cílem zjistit nejen jejich postoje, ale především také stav a organizační strukturu sluchově postižených v oblasti stolního tenisu. Zjištěné poznatky podrobím selekci a důsledné analýze.

Logická výstavba textu práce je založena na definování základních pojmů, a to ve vztahu k podstatě sluchového postižení a následně také ve vztahu ke stolnímu tenisu. Po uvedení do problematiky bude následovat propojení stolního tenisu se sluchovým postižením se zacílením na zdůraznění specifik i krátké historie tohoto sportovního odvětví v součinnosti

se sluchovým postižením. Vzhledem ke skutečnosti, že stolní tenis neslyšících je spíše okrajovým článkem stolního tenisu jako celku chybí výraznější publikační zdroje a rovněž lze konstatovat, že ani internetové databáze nejsou kompletní a ani příliš přehledné. Sumarizace základních dat a pravidel, přehled velkých sportovních akcí s orientací na české a slovenské prostředí vůči světovému obrazu a výběr konkrétních specifík představuje jeden z hlavních cílů práce, který bude podpořen realizací dotazníkového šetření s vybranými respondenty – hráči z řad neslyšících stolních tenistů, kteří se řadí mezi domácí elitu, z nichž někteří dosáhli i četných úspěchů na mezinárodní scéně. Jejich názory podpořené výzkumem v oblasti zahraničních internetových databází podrobím interpretaci. Cílovými otázkami budu sledovat zejména jejich osobní motivace i limity ve vztahu ke slyšícím hráčům, z čehož bude apriori vyplývat snaha o vyvození základního přehledu ve smyslu zapojení neslyšících stolních tenistů do soutěží pro slyšící stolní tenisty se sledováním jejich úspěšnosti v těchto soutěžích. Mimo jiné bych se ráda zabývala také otázkou finanční podpory reprezentantů, která by měla být přímo úměrná a měřitelná v souladu s jejich výkonností, ale také tréninkovými možnostmi se záměrem poukázat na nedostatky, které by mohly v konečném důsledku představovat inspirativní cestu pro efektivnější stolnětenisovou přípravu této skupiny hráčů. Přehled konkrétních otázek podávám ve výzkumné části.

2 SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ

Zdravý jedinec zachycuje příslušnou zvukovou vlnu prostřednictvím vnějšího ucha, která následně prochází přes zvukovod. Na koncové části zvukovodu se napojuje ušní bubínek, který se vlivem působení zvukové vlny započne rozkmitávat. Toto kmitání se plynule přesouvá na tři sluchové kůstky (kladívko, kovadlinka a třmínek), přičemž se třmínek napojuje na oválné okénko. Takto rozkmitané oválné okénko se začne chvět také perilymfa, a následně také endolymfa (Šándorová, 2003). Endolymfa poté podráždí vychýlením vlásků buňky v Cortiho orgánu. Vlásokové buňky převedou mechanické, kmitavé podráždění na bioelektrický impuls, který postupuje sluchovým nervem až do kůry mozkové, kde jej vnímáme jako zvukový vjem (Šlapák, Floriánová, 1999). Tímto způsobem tedy zdravý jedinec vnímá zvuk. V případě jedince se sluchovým postižením je porušen sluchový kanál, resp. jeho část a zvuk se tedy nedokáže plynule přenášet z jednotlivých segmentů, čímž je jedinec kategorizován jako sluchově postižený.

Poškození sluchu je postižení, které může ovlivnit účinné fungování celkové osobnosti bez ohledu na období nástupu (Okeke, 2001). Mezi první pokus o definici sluchově postižených patřil pokus Nomenklatury Konference vedoucích představitelů amerických škol pro neslyšící (1938), který říká, že neslyšící jsou ti lidé, pro které sluch nefunguje pro běžný účel života. Výbor pokračoval v kategorizaci neslyšících do dvou skupin: na lidi, kteří neslyší od narození a lidi, kteří se sice nenarodili neslyšící, se v životě později stali neslyšícími kvůli nějaké nehodě nebo nemoci.

Ross (1972) vyjádřil, že pojem „sluchově postižení“ je obecný pojem, který zahrnuje jak nedoslýchavé (částečně slyšící), tak neslyšící. Tyto dva termíny vznikly z důvodu novější diagnostické a testovací metody, osoby klasifikované jako neslyšící byly klasifikovány jako nedoslýchavé. Nedoslýchaví jsou ti, kteří mohou maximálně využívat sluchového tréninku a nošení naslouchátka. To jim pak umožní přirozeně získat řeč a jazyk. Neslyšící jsou lidé, jejichž sluch je zcela ztracen v důsledku poškození sluchového kanálu.

Porucha sluchu zahrnuje jak nedoslýchavé (částečně slyšící), tak neslyšící. Oba typy sluchového postižení popisují stupeň a míru poškození. Nedoslýchavost se týká těch, jejichž ztráta sluchu není dostatečně závažná, aby bránila rozvoji některého mluveného

jazyka, a těm, kteří mají normální slyšení, ale ztratí sluch později. Kategorie jejich poškození není tak závažná jako u neslyšících. Bryan (1975) také poznamenal, že je dobře zdokumentováno, že neslyšící děti jsou daleko horší než nedoslýchavé děti ve čtení a porozumění textu. Správná diagnóza je proto důležitá pro správnou kategorizaci a případnou realizaci nejširších potenciálů dětí se sluchovým postižením.

Poškození sluchu nebo trvalá ztráta sluchu se vztahuje na úplnou nebo částečnou neschopnost slyšet zvuky.

2.1. Význam sluchu

Sluch patří k základním smyslům člověka. Přestože zrakem člověk vnímá více podnětů, ztráta sluchu má na jedince zásadní dopad, neboť ztrácí kontakt s okolím. Ztráta sluchu negativně dopadá na oblast poznávací (pocity, představy), vztahů k prostředí a osobnosti - charakter, emoční a volní prožívání (Potměšil, 2003). Nejpodstatnějším komunikačním prostředkem ve vztahu k okolí je mluvená řeč. Jak uvádí Doležalová (in Mühlpachr, 2007, s. 53), při ztrátě sluchu dochází k narušení vývoje řeči, protože znemožňuje zpětnou akustickou kontrolu mluvených slov a značně omezuje porozumění řeči ostatních. Záleží na typu sluchového postižení, jeho stupni, době vzniku, včasné diagnóze, rehabilitační péči a mentálních předpokladech jedince, v jaké míře se řeč u dítěte se sluchovým postižením vyvine a jak bude moci mluvenou řečí komunikovat. Vzhledem k tomu, že jedinec se sluchovým postižením má často problém s dorozumíváním, dochází ke komunikační bariéře a sociální izolaci jedince. Tímto způsobem jsou narušeny jeho sociální potřeby, potřeba seberealizace, což se zpětně odráží na celkovém vývoji osobnosti (Lejska, 2003).

Opožděný sociální rozvoj má také negativní vliv na sociální inteligenci a orientaci, což se projevuje nesprávným chápáním některých situací, emocí a postojů ostatních lidí. Slyšící dítě se přirozeně učí pozorováním dění kolem sebe, má možnost vnímat a následně analyzovat a pochopit, jak určitá situace vznikla a jak se zainteresované strany zachovají v konkrétní situaci. Realnost světa a pocit, že jsme jeho součástí nám zajišťuje tzv. zvukové pozadí, zvuky, které si neuvědomujeme, a vnímáme je jen podvědomě, jako např. různé šumy, zvuky deště, dopravních prostředků apod. (Lejska, 2003). Sluchové vnímání podporuje rozvoj vnitřní řeči a abstraktního myšlení. Zvuk má strukturální poznávací charakter, odráží vlastnosti předmětu, jeho charakter, velikost, strukturu, materiál, i

vzdálenost. Zvuky také bývají prvním varovným signálem před blížícím se nebezpečím (sírény, blížící se auto, křik, apod.). Z toho vyplývá podvědomý pocit jistoty a bezpečí, který nám sluch dodává (Lejska, 2003).

2.2. Příznaky sluchového postižení

Příznaky mohou být mírné, střední, závažné nebo těžká ztráta sluchu. Pacient s mírným poškozením sluchu může mít problémy s porozuměním řeči, zejména pokud je kolem hluk, zatímco ti s mírnou poruchou sluchu mohou potřebovat sluchadlo. Někteří lidé mají natolik těžkou sluchovou vadu, že při komunikaci s ostatními spoléhají na odezírání. Lidé, kteří jsou úplně hluší, neslyší vůbec nic a mohou se zcela spoléhat na odezírání ze rtů nebo znakový jazyk. Vnitřní ucho je domovem pro některé z nejjemnějších kostí v těle a poškození ušního bubínku nebo středního ucha může způsobovat ztrátu sluchu a hluchotu různými způsoby (Okeke, 2001).

Velikost ztráty sluchu podle WHO	Název kategorie ztráty sluchu	Název kategorie podle Vyhl. MPSV 284/1995
0 - 25 dB	normální sluch	
26 - 40 dB	lehká nedoslýchavost	lehká nedoslýchavost (již od 20 dB)
41 - 55 dB	střední nedoslýchavost	středně těžká nedoslýchavost
56 - 70 dB	středně těžké poškození sluchu	těžká nedoslýchavost
71 - 90 dB	těžké poškození sluchu	praktická hluchota
více než 90 dB, ale body v audiogramu i nad 1 kHz	velmi závažné poškození sluchu	úplná hluchota

v audiogramu nejsou žádné body nad 1 kHz	neslyšící	úplná hluchota
--	-----------	----------------

Tabulka 1. Klasifikace sluchových vad - škála stupňů sluchových poruch podle WHO

2.3. Příčiny sluchového postižení

Existuje celá řada faktorů, které mohou způsobit sluchové postižení. Okeke identifikuje 13 příčin poškození sluchu:

- 1) Externí objekt blokující zevní zvukovod
- 2) Zánět středního ucha
- 3) Infekce středního ucha jako jsou dutiny, adenoviry, mandle
- 4) Dědičnost, např. otoskleróza, což je dědičný stav, který způsobuje ztuhnutí malých kostí středního ucha
- 5) Infekce, jako jsou zarděnky, plané neštovice, příušnice, chřipka, mozkomíšní meningitida, mateřská syfilis
- 6) Léky, jedy, např. oxid uhelnatý, chinin užívané nastávajícími matkami
- 7) Poranění při narození, jako je předčasný, obtížný porod, anoxie (nedostatek kyslíku)
- 8) Patologické stavy plodu, erythroblastóza
- 9) Vývojové anomálie
- 10) Nedostatek správných vitamínů (avitaminóza)
- 11) Rámus a exploze
- 12) Nehoda v podobě zranění hlavy
- 13) Nádory na mozku nebo abscesy způsobené stavem, jako jsou poranění při porodu, degenerace oběhových struktur (Mba, 1995).

Některé z výše uvedených příčin se vyskytují před narozením, jako je mateřská rubeola, která napadá těhotné matky. Jiné se vyskytují během porodu, jako je předčasný porod, prodloužený, obtížný porod, anoxie (nedostatek kyslíku) atd.

2.4. Chování a potíže osob se sluchovým postižením

Porucha sluchu je stav postižení, který ovlivňuje normální fungování jedince. K pozorovatelným znakům, kterými lze identifikovat poruchy sluchu, patří: (Lejska, 2003).

- Jednotlivec nezvládá reagovat na slovní instrukce nebo si je nezaměňuje.
- Stěžuje na bzučení nebo zvonění v uších.
- Stěžuje si na výtok z ucha.
- Mluví neobvykle nízkým, vysokým hlasem nebo příliš hlasitě.
- Dítě reaguje, pouze když vidí obličej nebo gesto; jednotlivec má časté nachlazení a sennou rýmu.
- Jedinec se nahýbá dopředu, aby slyšel nebo porozuměl tomu, co mu bylo řečeno.
- Požádá řečníka, aby opakoval věty nebo slova.
- Při volání z dálky neodpovídá.
- Dává špatné odpovědi na jednoduché otázky.
- Vyhýbá se situacím, které mohou vyžadovat, aby poslouchal nebo mluvil s lidmi.
- Jednotlivec je necitlivý na zvuk.
- Mne si uši často nebo se otáčí jedním směrem, jako by se pokoušel lokalizovat zvuk.
- Často ho bolí uši.

Jedinec se sluchovým postižením, stejně jako i bez něj, je svébytnou osobností a na formování jeho osobnosti se podílejí různé faktory. Přestože každá osobnost je individuální a jedinečná, mezi sluchově postiženými lze najít určité společné charakteristiky. Samotné sluchové postižení a jeho důsledky a vlivy mohou vést až ke změně osobnosti jedince (Lejska, 2003). Člověk jako lidská bytost se vytváří v součinnosti s okolím – působí na něj faktory sociální. První sociální kontakt dítě navazuje se svou matkou a jejich vztah je zásadní pro jeho další vývoj. Vztah matky a sluchově postiženého dítěte má několik

specifik. Lze pozorovat přehnanou pozornost ze strany matky, dítěti se nedostává tolik příležitostí k samostatnému jednání a rozhodování, také je kladen velký význam výchově k tzv. dobrému chování a převážně materiální odměny. V případě neodhalení či podcenění vady může dojít k nadměrnému přetěžování dítěte. Rodina a nejbližší okolí také ovlivňují dítě svými stereotypy v chování v různých situacích, a také tím, jak vnímají dítě samotné. Zde nastává problém zejména tehdy, když je u dítěte diagnostikována porucha sluchu, což je i pro samotné rodiče šok. Reakce rodičů na takové zjištění má určitý chronologický postup a prochází určitými typickými fázemi (Vágnerová, 2004).

První fází je šok, popření – rodiče odmítají diagnóze uvěřit. Ve druhé, reaktivní fázi přichází vyrovnání se s prvotním šokem a akceptování onemocnění, rodiče postupně začínají myslet pesimisticky a propadat zoufalství, depresím. Ve třetí, adaptační fázi začínají hledat kompromisy a dodávají si naději. V poslední, čtvrté fázi reorientace se rodiče usmíří s postižením a přijmou ho jako fakt. Nutno poznamenat, že do tohoto stádia se však nedostanou všichni rodiče.

Sluchové postižení ani zdaleka nepostihuje pouze poškozený sluchový orgán, ale projevuje na všech složkách osobnosti jedince. Ačkoliv tak jak jsem uvedla výše, každá osobnost je individuální, existují určitá specifika osobnosti se sluchovým postižením (Vymlátilová in Říčan, 1997).

U neslyšících lidí přebírá řadu funkcí do jisté míry zrak. Neslyšící lidé se mnohem častěji soustředí na sledování optických jevů ve svém okolí a mají velmi dobrý postřeh (Vymlátilová in Říčan, 1997). Jelikož postřeh představuje jeden z nejdůležitějších předpokladů pro stolní tenis, tak přirozenou koncentrací na nácvik postřehu, která vyplývá z potřeby přizpůsobit se situaci, jen posilují tuto důležitou schopnost.

Neslyšící člověk se kolem sebe také mnohem častěji rozhlíží. Je tedy nucen neustále sledovat okolí zrakem. Pravdou také je, že slyšící lidé při vzájemných rozhovorech se vzájemně sledují pouze polovinu doby, kdy hovor mezi nimi probíhá. Zatímco neslyšící věnují udržování vizuálního kontaktu mnohem více pozornosti i času. V mnoha případech neslyšící odezírají ze rtů mluvícího, což představuje velmi náročnou aktivitu na koncentraci.

Neslyšící člověk se na druhého člověka dívá častěji i tehdy, když s ním nevede rozhovor. Neslyšící lidé jsou také zvyklí dávat před začátkem hovoru druhé straně signály, mezi něž může patřit i mávání rukou, jimiž se snaží navázat s protistranou kontakt. Neslyšící lidé poté komunikují především znakovým jazykem (Panská, 2014).

Mezi ostatní zákonem určené komunikační systémy pro neslyšící patří také prstová abeceda, vizualizace mluvené češtiny (tedy výrazná artikulace mluveného slova), písemný záznam mluvené řeči a daktylografika (Zákon č. 384/2008 Sb.).

Vedle výše uvedených komunikačních problémů se neslyšící lidé potýkají také s poruchami rovnovážného systému. Rovnováha znamená schopnost udržovat polohu těla a jeho částí v prostoru. Její správné fungování je tak naprosto nezbytné pro vedení plnohodnotného života bez omezení.

2.5. Typy poškození sluchu

Ucho je rozděleno do tří hlavních částí – vnější, střední a vnitřní. Vnější ucho sbírá energii, střední ucho přenáší energii, která je pak přeměněna na nervové impulzy ve vnitřním uchu. Obecně tedy máme následující typy poruch sluchu: (Vágnerová, 2004).

1. Převodní poškození sluchu
2. Senzorineurální poškození sluchu
3. Centrální sluchové poškození
4. Smíšené sluchové poškození.

Převodní poškození sluchu

Převodní nedoslýchavost je jedna z vad sluchu, která má častý výskyt. Nevede ovšem k úplné hluchotě. U převodní nedoslýchavosti nejsou poškozeny sluchové buňky. Převodní nedoslýchavost je zapříčiněna různými překážkami ve zvukovodu, například ušním mazem nebo jinou bariérou, třeba cizím tělesem. Další příčinou převodní nedoslýchavosti může být zúžení zvukovodu, v tomto případě se jedná o vývojovou vadu. Zánět nebo úraz může vést k perforaci bubínku, která také způsobí převodní nedoslýchavost. Zvuk přichází k sluchovým buňkám zeslabený, ale je kvalitativně nezměněn (Šlapák, Floriánová, 1999).

Senzorineurální poškození sluchu

Percepční nedoslýchavost je vada, která může na rozdíl od vady převodní zapříčinit i úplnou hluchotu. Příčinami percepční nedoslýchavosti mohou být ototoxická antibiotika. Tyto antibiotika mohou způsobit otravu vláskových buněk v Cortiho orgánu. Další příčinou percepční nedoslýchavosti můžou být nemoci matky v průběhu těhotenství. Typickým příkladem jsou zarděnky nebo toxoplasmóza. Při porodu může být dítě přidušeno, což může mít za následek poškození sluchu, neboť vnitřní ucho musí být neustále dostatečně zásobováno kyslíkem. Různé úrazy hlavy, nebo také zánět mozkových blan, můžou způsobit percepční nedoslýchavost nebo úplnou hluchotu (Hrubý, 1998).

Centrální sluchové postižení

Mozková kůra je část mozku, kde je pocit zvuku vytvářen a smysluplně interpretován. Pokud tedy dojde k narušení cesty, kterou nervová vlákna postupují od mozkového kmene k temporálnímu laloku mozkové kůry, dojde k centrální ztrátě sluchu. Jinými slovy, chyba v sluchovém centru v mozku způsobuje centrální hluchotu (Šlapák, Floriánová, 1999).

Smíšené sluchové postižení

Smíšené sluchové poškození je kombinací vodivé a senzorineurální ztráty sluchu. Jednotlivec má zde kombinovaný problém vnějšího nebo středního a vnitřního ucha. Smíšené sluchové postižení je často obtížné diagnostikovat a léčit, protože existují problémy s vedením i zpracováním zvuku (Hrubý, 1999).

2.6. Účinky ztráty sluchu na účast ve sportu

Důsledky sluchových vad se projevují ve třech základních oblastech (Houdková, 2005):

- Oblast kognitivní: Zhoršená sluchová orientace v prostoru (směr zvuku), ztráta zvukového pozadí, zhoršená srozumitelnost, snížení sluchové kontroly.
- Oblast sociální: Omezení v navazování komunikace může vést až ke společenské izolaci, vnímání světa může být zjednodušené a deformované.
- Oblast psychologická: Citová nevyrovnanost, labilita, neadekvátní reakce, agresivita.

Při různých studiích, které jsou založeny na dvou perspektivách: hluboké a mírné ztráty sluchu, byla řešena otázka sluchového postižení u dětí. V případě dětí je totiž hluboká ztráta sluchu odhadnuta na 1 až 6 z každých 1000 dětí (Winnick, 2005). Dle Winnicka je dětem se sluchovým postižením sport obecně doporučován.

Hlavní význam v účasti dětí se sluchovým postižením ve sportu spočívá v možnosti využívat výhod spojených se sportovní účastí. Studie ukázaly, že sportovní účast zvyšuje sebevědomí a minimalizuje negativní pocity spojené s hluchotou. Podle Murphyho (2008) hraje sport v životech a komunitách se zvláštními potřebami významnou roli podobně jako u lidí bez postižení. Marginalizované skupiny, včetně neslyšících, však čelí výzvám, jak se zapojit do sportu. Účast dětí ve sportu také významně pomohla neslyšícím dětem zlepšit kondici, flexibilitu, sílu, sociální interakce a sebepojetí. Murphy (2008) k tomu poznamenává, že nejčastěji používaným ukazatelem emoční pohody je sebevědomí, přičemž sportovní a fyzické aktivity jsou důležitými podporovateli. Ve Spojených státech amerických (USA) jsou žáci se zdravotním postižením, zejména se sluchovým postižením, omezeni na různé sportovní aktivity (Kyle, 2009). Přes tento významný mezník se osoby se zdravotním postižením včetně osob se sluchovým postižením stále potýkají s mnoha problémy souvisejícími s účastí ve sportu, protože postižení stále vyvolávají nezdravé postoje.

Dále se v této části zaměříme na tři výše uvedené oblasti, ve kterých se ztráta sluchu projevuje a blíže je objasníme z hlediska vlivu ztráty sluchu na účast ve stolním tenisu, přičemž budu vycházet převážně z vlastních zkušeností s jednotlivými projevy.

Po kognitivní stránce představuje nejvýraznější potíže pro sluchově postiženého stolního tenistu citelně zhoršená prostorová a zvuková orientace, která je dána zrakovými, sluchovými, kinestetickými, hmatovými a vestibulárními analyzátory. Hráči se sluchovým postižením mohou hůře během hry vyhodnocovat některé faktory, např. vlastní pohyb v hracím prostoru, vzdálenost soupeře od stolu, let a směr balónku, což může mít za následek pozdní, anebo nesprávnou reakci na herní situaci. Hráč poté častěji chybuje v tom důsledku, že nedokáže včas zaujmout technicky správný postoj na daný úder (Novotná, 2003).

Z uvedeného lze vyvodit, že sluchově postižený hráč stolního tenisu může být v tomto důsledku nejvíce poznamenán i zhoršenou koordinací. Dle významné české metodičky a trenérky stolního tenisu Marty Novotné můžeme koordinaci charakterizovat jako vnitřní řízení pohybu prostřednictvím centrální nervové soustavy a nervosvalového aparátu (Novotná, 2019). Zejména zmíněné koordinační schopnosti jsou pro stolní tenisty poměrně významné, neboť u všech stolnětenisových úderů je důležité provádět pohyby technicky správně s důrazem na přenos váhy při jednotlivých úderech. Neméně významnou roli v tomto procesu sehrává také celý rovnovážný systém, který má velký význam pro udržení polohy těla v určité rovnovážné poloze. Pro tuto schopnost jsou naprosto určující správně fungující vestibulární analyzátoři a vlastní orientační schopnosti jedince. Jelikož ve stolním tenisu se hráč často dostává do situací, kdy může na kratší chvíli dojít ke ztrátě rovnováhy, tak je nutné, aby posiloval právě tuto schopnost, díky čemuž se následně může co nejrychleji připravit na další úder, přestože na určitý moment ztratí rovnováhu a koordinaci (Novotná, 2019). Sluchově postižení mají v tomto ohledu horší předpoklady, ale koordinační i rovnovážné schopnosti lze posílit mnohými tréninkovými metodami (např. rozcvičení pomocí tzv. žebříku, opičí dráhy s překonáváním různých překážek, zařazení gymnastických prvků, jóga, skoky na trampolíně s otáčením kolem vlastní osy těla, balanční cviky s pomůckami, výdrž v určité rovnovážné poloze, provádění asymetrických pohybů).

3 SPORT OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Myšlenka Mezinárodních her neslyšících, jakožto obdoba Olympijských her pro neslyšící, vznikla v roce 1924, jejím iniciátorem byl francouz Eugene Rubens – Alcais. Do té doby se sport pro neslyšící netěšil valnému zájmu. Díky aktivitě Eugena Rubense – Alcaise se však podařilo v uvedeném roce shromáždit šest oficiálních národních družstev v Paříži: z Belgie, Francie, Velké Británie, Holandska, Polska a Československa. Ke zmíněné šestici se připojily také polooficiální výpravy z dalších tří zemí, aby společně soutěžili v atletice, plavání, kopané, střelbě a cyklistice. O čtyři roky později následovaly hry v Amsterdamu (1928), poté v Norimberku (1931), Londýně (1935), Stockholmu (1939), Copenhagenu (1949) a poté také v následujících letech. V roce 1949 se pořádaly i historicky první Zimní olympijské hry pro neslyšící sportovce. V novodobé éře se tzv. 1. Deaflympiáda uskutečnila v roce 2001 v italském Římě, a to již s účastí stolních tenistů. Evropské soutěže neslyšících se konaly již před rokem 1983. Mistrovské soutěže neslyšících byly organizovány pod záštitou Comite International des sports (CISS) - světové federace sportů pro neslyšící. Evropská mistrovství se nepořádala pravidelně a standardně. Nyní jsou evropské svazy organizovány v ESDO (European Deaf Sports Organisation) a jednotlivé soutěže se již konají víceméně pravidelně. V rámci CISS se první světový šampionát neslyšících stolních tenistů konal v roce 2008 v hlavním městě Bulharska. Vůbec první evropský šampionát neslyšících se konal v roce 1968 v Bruselu, za čtyři roky později se konal na stejném místě a od té doby se již bez přerušení konal každé 4 roky až do současnosti (Panská, 2014).

Čeští neslyšící sportovci jsou obecně organizováni v Českém svazu neslyšících sportovců (dále jen ČSNS), který je zastřešující pro jednotlivé sportovní asociace neslyšících sportovců. Nejinak je tomu v případě stolního tenisu, který je jedním ze šestnácti deaflympijských sportů. ČSNS však odpovídá za rozvoj profesionálního i amatérského sportu neslyšících i v jiných než deaflympijských sportech, koordinuje reprezentace, zajišťuje pořadatelství mistrovství ČR. Dohled nad jednotlivými sporty zajišťují příslušné STK. ČSNS řídí výkonný výbor (7 volených členů a předseda). Výkonný výbor se schází 1x za měsíc nebo podle aktuální potřeby. Vždy koncem kalendářního roku se schází valná hromada, což jsou zástupci všech oddílů a TJ neslyšících. Na valné hromadě mohou

probíhat volby do výkonného výboru, kooptace, změny v oddílech a rovněž se vytváří termínová listina sportovních soutěží – počínaje MČR, dalšími soutěžemi, přebory atd. Prioritou v termínech zůstávají mezinárodní akce, jako Deaflympiáda, ME, MS nebo pohárové soutěže. Z akcí, pořádaných u nás, je to MČR, Přebor ČR, dále turnaje a memoriály. Mezi kluby s významnější členskou základnou neslyšících stolních tenistů se řadí následující: SKN Plzeň, SKN Hradec Králové, I.PSKN Praha, SK Olympia Praha SPS, SKN Brno a TJ Slovan Zlín.

Základní pravidla stolního tenisu jsou platnou a směrodatnou regulí i pro sluchově postižené stolní tenisty, totéž lze říci o soutěžním řádu. Sluchově postižení stolní tenisté se běžně zapojují i do soutěží s ostatními hráči, což je pro ně osobně i výhodně z důvodu větší zápasové zátěže. Samostatné turnaje a zápasy, které sehrávají jen s hráči stejného postižení organizuje svaz formou několika domácích republikových turnajů (Pražský, Brněnský a Plzeňský pohár), což je mimo jiné jedno z kritérií pro sestavení českého žebříčku i případných nominací na velké reprezentační akce. Tradičním domácím vrcholem sezóny je poté Mistrovství České republiky neslyšících v kategorii jednotlivců i družstev. Pravidelně se také v měsíci květnu konají *Celostátní sportovní hry sluchově postižené mládeže* (CSH SPM), kde se zápolí v atletice, fotbalu, volejbalu a právě také ve stolním tenise, ve kterém se účastníci utkají v rámci soutěží družstev, kdy je každý jeden tým z jedné z školy tvořen dvěma chlapci a jednou dívkou (Hornová, str. 20-21).

Celostátní sportovní hry sluchově postiženého žactva vznikly roku 1964 jako atletické utkání tří škol pro sluchově postižené z podnětu pedagogů ze škol z Valašského Meziříčí, Olomouce (Kopeček) a Ivančic. V té době se jednalo o vůbec první komparaci výkonnosti žáků se sluchovým postižením v různých sportovních disciplínách. Zde se hrál stolní tenis od počátku CSH SPŽ, ale posléze byl nahrazen tzv. branným závodem, po roce 1990 nahrazen plaváním. Celostátní sportovní hry sluchově postižené mládeže se formovaly později, ale de facto ze stejných důvodů jako celostátní hry žactva, jelikož v důsledku zřizování středních škol pro sluchově postižené vznikla již poměrně značná sportovní základna mládeže. Historicky první hry se konaly v roce 1980 v Otrokovicích. Jedním ze sportů CSH SPM je právě také stolní tenis.

CSH SPM trvají po 4 dny a pořádá je vždy jedna ze středních škol pro sluchově postižené v České republice (Panská, 2014).

Z hlavních zahraničních akcí poté jmenujme pravidelné evropské a světové šampionáty, které se konají ve čtyřletých intervalech. V rámci každého jednotlivého šampionátu se soutěží ve dvouhrách, čtyřhrách, smíšených čtyřhrách a ve družstvech. V roce 2020 byl plánován 4. ročník světového šampionátu mužů a žen v rakouském Badenu, ale z důvodu špatné epidemiologické situace bylo zrušeno. Současně byl pro tento rok připravován také 1. světový šampionát neslyšící mládeže. Poslední 14. evropský šampionát mužů a žen se uskutečnil v roce 2019 v bulharské Albeně, kde se ostatně konal také 2. ročník evropského šampionátu neslyšící mládeže (European Deaf Sports Organisation, edso.eu).

Pomyslným vrcholem pro sluchově postižené sportovce je poté účast na Deaflympiádě, která se po vzoru klasických olympijských her koná v intervalu čtyř let se zimní i letní variantou. Stolní tenis je pochopitelně také součástí programu, a to od roku 1957.

Pokud se chtějí sportovci zúčastnit Deaflympiády a následně dalších mezinárodních soutěží tak musí splnit příslušná nominační kritéria a současně splnit následující podmínky:

1. Sportovec musí být neslyšící, což se definuje jako ztráta alespoň 55 dB na lepším uchu, přičemž v průběhu soutěží se hráčům zakazuje používat při závodě protetiku, jak sluchadla, tak i kochleární implantáty.
2. Musí být členem sdruženého národního svazu a občanem státu tohoto svazu.

Naposledy se letní Deaflympiáda uskutečnila v roce 2017 v tureckém Samsunu. Mezi nejúspěšnější české reprezentanty ve stolním tenisu sluchově postižených patří Michal Kratochvíl nebo Jaroslav Helus, kteří jsou konkurenceschopní také na mezinárodní úrovni. Nutno podotknout, že velmi úspěšná je i mladá slovenská reprezentantka Eva Jurková, která patří mezi světovou špičku v kategorii sluchově postižených stolních tenistek (deaflympics.com).

4 STOLNÍ TENIS V SOUVISLOSTECH

Stolní tenis patří mezi nejrozšířenější sporty na světě a současně se řadí také mezi ty nejrychlejší (dle odborných měření míček dosahuje rychlosti až 180 km/h). Dle údajů světové federace stolního tenisu (dále ITTF), ve které je zahrnuto přibližně 226 zemí, je ITTF nejpočetnější mezinárodní sportovní federací. Z těchto údajů dále vyplývá, že stolnímu tenisu se věnuje více než 30 miliónů lidí, a to na profesionální i rekreační úrovni. (Novotná, str. 15) Tyto primáty, které podporují celosvětovou oblibu stolního tenisu, jsou patrně podmíněny nejen prostorovou i materiálovou nenáročností. V té nejjednodušší podobě lze alternativní stolní tenis hrát i na obyčejném jídelním stole v obývacím pokoji, s knihami půlícími stůl na dvě hrací poloviny a s kuchyňskými prkénky. Stolnímu tenisu se po celém světě věnují nejen muži, ale celosvětově je rozšířen také mezi ženami. Jedná se o bezkontaktní míčový sport, který se současně řadí mezi skupiny raketových sportů společně s tenisem, squashem a badmintonem.

Je však zřejmé, že profesionální stolní tenis není jen otázkou zábavy. Na závodní úrovni je stolní tenis totiž extrémně náročný na psychiku, koncentraci, postřeh, ale zejména také na taktickou stránku věci. Rovněž se jedná o sport fyzicky, silově, pohybově a koordinačně náročný. Stolní tenis má také jako každý jiný sport i svá četná specifika, například různorodost hracího materiálu (tj. různé druhy potahů na dřevě mohou měnit směr letu míčku, zastavovat hru, popř. dokonce měnit rotace). Profesionální hráči ovládají široké spektrum úderů (například topspin, čop, lob, kontratopspin, blok atd.). Za určité specifikum lze také považovat skutečnost, že stolnímu tenisu se lze na relativně vysoké úrovni věnovat dlouhodobě. V extraligových a ligových soutěžích se běžně lze setkat s hráči kolem čtyřicítky, leckdy také kolem padesátky. Výjimečné nejsou ani případy takových hráčů ve světové špičce. Tento fakt je dán především tím, že pro stolní tenis je rozhodující i taktická připravenost a hráčská vyspělost, která vyplývá právě ze získaných zkušeností v průběhu aktivní hráčské kariéry. Ti nejotrlejší se v pozdějším věku dokonce ještě zúčastňují veteránských evropských a světových šampionátů.

Prvopočátky této hry sahají už do dávné minulosti. O moderní podobě však začínáme hovořit teprve koncem 19. století, tedy v období, kdy se především společenské elity začínají seznamovat s možnostmi volnočasových aktivit. Za kolébku nejrychlejšího

raketového sportu světa je považována Anglie. Zárodky stolního tenisu ale můžeme vysledovat už v Číně, která je ostatně již řadu posledních let pingpongovou velmocí, což Číňané pravidelně dokazují na všech světových akcích. Číňané také dlouhodobě figurují na předních místech světového žebříčku v mužské i v ženské kategorii. Čínská dominance je ze současné perspektivy bezmezná, avšak nebylo tomu tak vždycky. Zlatou pingpongovou éru si prožili i českoslovenští hráči (Bohumil Váňa, Marie Kettnerová, Ilona Voštová, Stanislav Kolář, aj.). (Čihák, str. 5) Významně celosvětové oblibě této sportovní kratochvíle napomohlo zařazení stolního tenisu do programu olympijských her, a to konkrétně v roce 1988, kdy měl stolní tenis premiéru v jihokorejském Soulu.

Stolní tenis lze hrát celoročně, není závislý na počasí. Stůl o rozměrech 152,5 cm x 274 cm je rozdělen sítíkou na dvě poloviny. Horní okraj sítě je po celé délce 15,25 cm vysoko nad hrací plochou. Hraje se s plastovým míčkem o standardním průměru 40+ mm. Pálka se skládá z rukojeti a vlastní hrací plochy, může mít přitom různý tvar, váhu i velikost, je však podmínkou, aby byla plochá a neohebná. Gumové nebo gumo-plastové potahy na pálce musí podléhat oficiálním směrnicím ITTF, tudíž musí se jednat o oficiálně schválené potahy a rovněž musí být barevně odlišeny, jeden je červený a druhý černý. Klasický zápas se hraje na tři vítězné sady do 11 vítězných bodů, přičemž v koncovce je nutné zvítězit o dva balónky. Hráči si střídají servis po dvou sériích. Jednou za utkání může hráč využít také minutového oddechového času. Po každém odehraném setu si hráči mění také hrací strany, přičemž v páté rozhodující sadě si hráči mění strany v polovině setu, tudíž po dosažení pátého bodu. (Pravidla stolního tenisu, str. 5-7) Tolik jen stručný nástin základních pravidel a náležitostí stolního tenisu. Nyní již blíže ke stolnímu tenisu pro sluchově postižené, ke kterému je pochopitelně nutné přistupovat rovněž specificky, zvlášť když uvážíme, že mnoho „zdravých“ hráčů se v průběhu jednotlivých výměn soustředí i na zvuk míčku, kterým jim napomáhá v čitelnosti rotací, o což jsou neslyšící z velké části ochuzeni. Jejich možné obtíže budeme interpretovat zejména v praktické části.

5 VÝZKUMNÁ ČÁST

5.1. Úvod do problematiky

Z obecného hlediska je problematika sportu sluchově postižených poměrně náležitě zpracována, jako příklad uvádím publikace Panské (*Aplikované pohybové aktivity osob se sluchovým postižením* 2013, *Pohybové hry pro děti se sluchovým postižením* 2005). Martin Kudláček (2013) se poté poněkud více zaměřuje na sport osob s tělesným postižením, ale okrajově se zabývá také jinými typy zdravotního postižení, mj. právě sluchovým či zrakovým. Klíčovým pojmem je však pro něj integrace zdravotně postižených (např. *Integrovaná tělesná výchova, rekreace a sport* 2013). Konkrétněji se otázkou pohybových aktivit osob se sluchovým postižením zabývá ještě Petra Kurková nebo Michaela Bátorová (*Pohybové aktivity při zdravotním omezení* 2013). Ze zahraniční literatury bych představila obsáhlejší publikaci o historii neslyšících a známých neslyšících sportovců od Davida Stewarta *Deaf Sport: The Impact of Sports within the Deaf Community* (1991).

Z výše uvedených knižních titulů ovšem chybí přímá orientace na stolní tenis sluchově postižených. Tato vazba je tak nastíněna pouze velice stručně a spíše dodatečně, což lze konstatovat také o případných výzkumech v této oblasti, což je ostatně také jeden z hlavních důvodů, který mě vedl ke zpracování kvalitativně zaměřeného šetření v problematice sluchově postižených stolních tenistů.

5.2. Cíl práce a základní výzkumné otázky

Komplexní cíl spočívá v deskripci tréninkového procesu stolního tenisu neslyšících v návaznosti na vrcholné soutěže a turnaje, které se dotýkají často i velmi směrodatných tréninkových ukazatelů (tréninková skupina, celkové zázemí, trenér, dostupnost, atd.).

Parciální cíl bych poté ráda zaměřila na zjištění stavu situace v sociopsychologické oblasti. Konkrétně bych chtěla poukázat na sociální a komunikační obtíže neslyšících stolních tenistů, s nimiž se již od počátků své aktivní hráčské kariéry musejí potýkat, z čehož mj. plyne také snaha uzavřít výzkum v pozitivní konotaci, ve které bych chtěla zdůraznit skutečnost, že stolní tenis je pro neslyšící vhodným typem sportu, ve kterém se mohou prosadit různé typy hráčů i hráček, často i velmi rozdílného věku, byť jsou pochopitelně rozhodující také jiné faktory, které do jisté míry lze i nelze ovlivnit.

Hlavní výzkumná otázka ovšem zní: **Jak lze charakterizovat sportování neslyšících stolních tenistů z hlediska tréninkových, finančních, zdravotních a sociálních ukazatelů?**

K danému jsem vytvořila přehled vedlejších výzkumných otázek, které příkládám níže.

1. V kolika letech by měli nejpozději neslyšící začínat se stolním tenisem za předpokladu, že se chtějí prosadit na mezinárodní scéně?
2. Co bývá hlavním faktorem při výběru stolního tenisu jako vhodného sportu pro neslyšící?
3. Na jakou výkonnostní úroveň se může stolní tenista se sluchovým postižením vypracovat mezi intaktní populací?
4. Jakým způsobem jsou financování neslyšící stolní tenisté ve vztahu k dosažené výkonnosti?
5. S jakými konkrétními obtížemi se musí vyrovnávat neslyšící stolní tenisté v průběhu tréninkového procesu či turnajů?
6. Do jaké míry je při tréninkovém procesu vrcholových neslyšících stolních tenistů obvyklé trénování ve speciálních tréninkových skupinách určených výhradně pro neslyšící či přítomnost osobního neslyšícího trenéra?

5.3. Metodologie práce

Předkládané výsledky kvalitativního výzkumu jsou založeny na přímých rozhovorech se třinácti neslyšícími stolními tenisty, a to nejen z České republiky, ale také ze zahraničí. Při výběru respondentů jsem vycházela ze svých osobních kontaktů, přičemž jsem využila také svých současných vazeb na polské a slovenské stolnětenisové prostředí, přičemž někteří z odpovídajících mi doporučili další kontakty. Tímto způsobem jsem tak nakonec oslovila asi 20 probandů, avšak do výzkumu se zapojilo pouze třináct z nich. Zbývajících sedm probandů nereagovalo na výzvu, a nebo z různých důvodů odmítlo (nedostatek času, nezájem o účast, ukončení aktivní hráčské kariéry). Část respondentů jsem poté oslovila osobně (7), zbývajících účastníků výzkumu jsem musela oslovit elektronicky prostřednictvím e-mailu nebo sociálních sítí (6), a to zejména v důsledku vzdálenosti a také komplikacím spojenými se současnou epidemiologickou situací. V rámci osobního kontaktu probíhal rozhovor v přátelské atmosféře, kterou podporoval fakt, že uvedené respondenty jsem

osobně znala a už dříve jsem s nimi komunikovala. Z toho důvodu se také oni neostýchali. Osobní dotazování probíhalo na různorodých místech, nejčastěji ve spojitosti s tréninkovým prostředím daných hráčů, kdy jsem v rámci tréninkového areálu vyhledala, a nebo požádala pověřené osoby o zprostředkování klidné místnosti pro uskutečnění rozhovoru. Pouze v jednom případě jsem dotazování uskutečnila přímo v domácích podmínkách jedné účastnice. Výzkumný soubor tedy odpovídal záměrnému výběru respondentů na základě sluchové vady, která byla podmiňujícím kritériem pro výběr stejně jako skutečnost, že se jedná o aktivní hráče stolního tenisu. Základním výzkumným nástrojem byl v tomto případě rozhovor, který byl řízen strukturovaným seznamem otázek. Někteří z respondentů tedy odpovídali přímo, jiní písemnou formou prostřednictvím elektronické pošty. V obou případech jsem využívala i doplňující otázky. Rozhovory měly víceméně plynulý průběh, ale občas docházelo k drobným nedorozuměním, a proto jsem se snažila mluvit dostatečně hlasitě pro sportovce s KI nebo sluchadly, jasně a zřetelně. Odpovědi jednotlivých respondentů jsem poté písemně zaznamenávala do textového souboru a třídila jsem je dle vybraných znaků. Všimla jsem si především shodných jevů v kontrastu vůči odlišnostem v konkrétních případech, které jsem následně interpretovala. Z obecně teoretických explanačních postupů jsem využívala indukci, syntézu, zmíněnou komparaci nebo analogii, čímž jsem se de facto pokusila o hlubší analýzu dané problematiky.

Účastníky výzkumu jsem předem poučila o účelu a významu dotazníku pro potřeby bakalářské práce, jehož vlastní náplň v obecné rovině spočívala ve snaze poukázat na často různorodé podmínky hráčů stolního tenisu se sluchovým postižením i na jejich všeobecné potíže v tréninkovém procesu, které apriori vyplývají ze specifík stolního tenisu. Vzhledem k přesahu výsledného šetření do zahraničí jsem ve výzkumu spatřovala také pojítka různých konceptů, které zejména na Slovensku vedou k úspěchu, jenž není dán pouze skutečností, že nejnadanější stolní tenisté se sluchovým postižením pocházejí právě odtud. Nepředpokládám však, že tento kvalitativní výzkum přinese jasné odpovědi a jednoznačná stanoviska. Pravděpodobně by se mohl stát jen menší hloubkovou sondou do života stolních tenistů se sluchovým postižením. Je totiž faktem, že hráči se sluchovou vadou obvykle trénují ve skupinách s hráči bez jakéhokoliv obdobného postižení. Jejich spoluhráči ani trenéři poté netuší, jak správně či nejlépe s takovými hráči jednat a vést je na cestě za úspěchem.

5.3.1. Výzkumný vzorek

Do kvalitativního šetření se zapojilo celkem 6 žen a 8 mužů velmi rozdílného věku i sportovní výkonnosti, což osobně vnímám jako velkou výhodu vzhledem k mé snaze zachytit celou problematiku komplexněji. Konkrétně se jedná o pěťici českých neslyšících stolních tenistů, pěťici polských hráčů a hráček a tři slovenské reprezentanty, z nich jeden z nich má dokonce i německé státní občanství a slovensky vůbec nehovoří. Stručně lze konstatovat, že mezi vybranými respondenty tak figurují hráči a hráčky světové elity i úplní začátečníci. Na druhou stranu tak v tomto ohledu ve výzkumu balancuji na hranici extrémních příkladů, přesto věřím, že společně s využitím analýzy, postupné systematizace, syntézy a třídění dat, dokáží tuto roztržitost a variabilitu smysluplně a přehledně zpracovat.

Ze sledovaného vzorku třinácti respondentů celkem čtyři respondenti spadali do věkové skupiny do 18 let věku, kdy jsem se dotazovala v přítomnosti zákonného zástupce, čtyři další respondenti se pohybovali ve věkové hranici od 18 do 26 let a jednalo se převážně ještě o studenty. Zbývající pěťice respondentů spadala do věkové kategorie mezi 30-45 lety. Z vybraného vzorku přibližně polovina účastníků výzkumu trpěla středně těžkou nebo těžkou nedoslýchavostí, tj. sluchovou ztrátou do 90 dB, zatímco druhá polovina respondentů byla zcela neslyšící. Čtyři zcela neslyšící účastníci výzkumu mají uvedenou sluchovou vadu od narození. Samozřejmostí je fakt, že většina z nich používá naslouchátka, popř. kochleární implantáty. Pouze tři respondenti však znají konkrétní příčinu, která vedla k jejich postižení. Jednalo se buď o prohloubení potíží po absolvování ušního zánětu, nebo o přímý důsledek nezdařené operace krčních mandlí (tzv. tonzilektomie), popř. sehrála důležitou roli genetika.

5.3.2. Základní struktura dotazníku

V rámci každého jednotlivého rozhovoru jsem strávila s každým respondentem přibližně 25 - 30 minut. Rozhovory jsem realizovala v českém, polském a anglickém jazyce. Sportovci měli samozřejmě v těchto jazycích písemnou verzi otázek (viz. přílohy). Sběr dat pro výzkum jsem uskutečnila v průběhu šesti měsíců ve druhé polovině roku 2020. Účastníci odpovídali na jednotné anketní otázky, které vycházely z předem dané schématické struktury. V úvodní části rozhovoru jsem se soustředila na získání základních

informačních dat (věk, národnost, sportovní výkonnost, klubová příslušnost, typ sluchového postižení, používání kochleárního implantátu). V další části dotazníku jsem již sledovala podrobnější vývoj sluchového postižení v konkrétních případech, a to vždy v přímé návaznosti na jejich rozvíjející se hráčskou kariéru, popř. v souvislosti s jejich zájmem o stolní tenis. Zde pro mě byly směrodatné především důvody, které vedly respondenty k výběru stolního tenisu jako hlavní volnočasové aktivity, která v některých případech přerostla dokonce ve výdělečnou činnost a celkovou profesionalizaci. Dotazovala jsem se také na hráčské podmínky a tréninkové zázemí, s čímž bezprostředně souvisely také otázky ohledně případné komunikace s dalšími spoluhráči a trenéry, a to jednak ve vztahu k ostatním neslyšícím sportovcům, ale i ostatním. Vlastní průběh komunikace na sportovní úrovni pro mě zkrátka představoval další důležitý aspekt hodný maximální pozornosti. Rovněž bylo velmi zajímavé analyzovat, jak si jednotliví respondenti, potažmo hráči, počínají i v soutěžích, které jsou apriori určeny sportovcům bez jakéhokoliv postižení. Mnohdy se totiž ukázalo, že sportovci navzdory svému sluchovému postižení dosahují vynikajících výsledků také mezi stolními tenisty, kteří žádnou sluchovou vadou či jiným typem postižení netrpí. Ve třetí části rozhovoru jsem se více zaměřila na emocionální rovinu problému. Zajímalo mě, zda respondenti trpí nějakými psychickými potížemi v důsledku svého postižení, popř. zda se s jejich zážitky nepojí také nepříjemná zkušenost. Sledovala jsem tím také společenské bariéry a jiné osobní nesnáze, se kterými se musí tito sportovci potýkat v důsledku sluchové vady ve sportovním prostředí. V neposlední řadě byly mé otázky směřovány i na problematiku financování tohoto specifického sektoru z pohledu hráčů. V průběhu komunikace s respondenty jsem využívala základů znakového jazyka a při komunikaci v českém, polském a slovenském jazyce jsem také aplikovala odezírání ze rtů.

Zde předkládám přehled otázek dotazníkového šetření:

1. Kdy byla zjištěna Vaše sluchová vada?
2. Vlastníte kochleární implantát nebo sluchadla?
3. Od kolika let hrajete stolní tenis? Jakým způsobem jste se k tomuto sportu dostali?

4. Jaké jsou Vaše největší úspěchy na sportovním poli mezi neslyšícími i mezi slyšícími sportovci?
5. Vzpomínáte si na nějakou nepříjemnou situaci, která se Vám stala ve sportovním prostředí v důsledku sluchového postižení?
6. Máte slyšícího či neslyšícího trenéra?
7. Trénujete ve skupině s neslyšícími sportovci, anebo se slyšícími? Jak často můžete trénovat?
8. Máte nějakou finanční podporu z příslušných institucí, které se celoplošně zabývají podporou sluchově postižených sportovců?

5.4. Výsledky šetření

V kolika letech by měli nejpozději neslyšící začínat se stolním tenisem za předpokladu, že se chtějí prosadit na mezinárodní scéně?

Respondent	Věk	Od kdy má sluchovou vadu?	Od kdy hraje stolní tenis?
Alex (Polsko)	31	od 5 let	od 10 let
Dana (Česká republika)	14	od 1 roku	od 12 let
Edita (Slovensko)	26	od 3 let	od 5 let
Gita (Polsko)	21	od 6 let	od 12 let
Gabriel (Polsko)	32	od 4 let	od 6 let

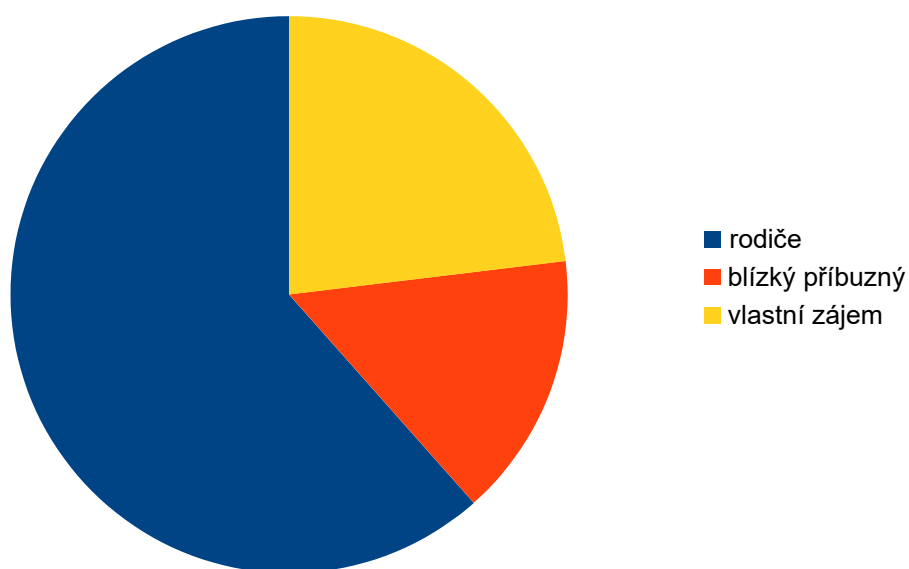
Jana (Česká republika)	45	od narození	od 11 let
Matyáš (Slovensko)	25	od 4 let	od 8 let
Martin (Česká republika)	25	od 3 let	od 8 let
Radek (Česká republika)	40	od 3 let	od 14 let
Tim (Slovensko)	43	od 4 let	od 6 let
Mateusz (Polsko)	16	od narození	od 6 let
Šárka (Česká republika)	17	od narození	od 7 let
Iveta (Polsko)	17	od narození	od 4 let

Tabulka č. 1. *Srovnání doby, kdy respondent ztratil sluch s dobou začátku respondentů se stolním tenisem. Tučně zvýraznění respondenti patří ke světové špičce ve své soutěžní kategorii.*

Z tabulky č. 1. vyplývají dvě základní tvrzení. Zaprvé, všichni z dotazovaných se stolnímu tenisu začali věnovat až po diagnóze příslušného sluchového postižení. Zadruhé z uvedeného vyplývá, že byť je stolní tenis velmi technicky náročný sport, pro který je typická včasná specializace (začátek mezi 5-7 lety), tak v případě hráčů se sluchovým postižením je možné věnovat se mu aktivně i ve věku 9-12 let s poměrně značnou nadějí na úspěch i na mezinárodním poli, což je v případě sportovců bez postižení spíše vyloučené. V tomto konkrétním případě se jedná o **Gitu**, která začínala se stolním tenisem ve 12 letech, a přesto dokázala na evropském šampionátu neslyšících vybojovat pódiové umístění. Tato skutečnost je dána nižší hráčskou základnou mezi neslyšícími a tedy i nižší konkurencí ve srovnání se základnou stolních tenistů bez postižení.

Co bývá hlavním faktorem při výběru stolního tenisu jako vhodného sportu pro neslyšící?

Zajímavým poznatkem je zjištěný fakt, že celkem osm účastníků výzkumu se ke stolnímu tenisu dostalo prostřednictvím svého otce, výjimečně příčinností jiného rodinného příslušníka, který se stolnímu tenisu sám aktivně věnoval, anebo se stále ještě řadí mezi aktivní hráče stolního tenisu, a tudíž v řadě případů byl otec také prvním trenérem neslyšícího dítěte.

Graf č. 1. Hlavní faktor výběru stolního tenisu jako sportu vhodného pro neslyšící dítě

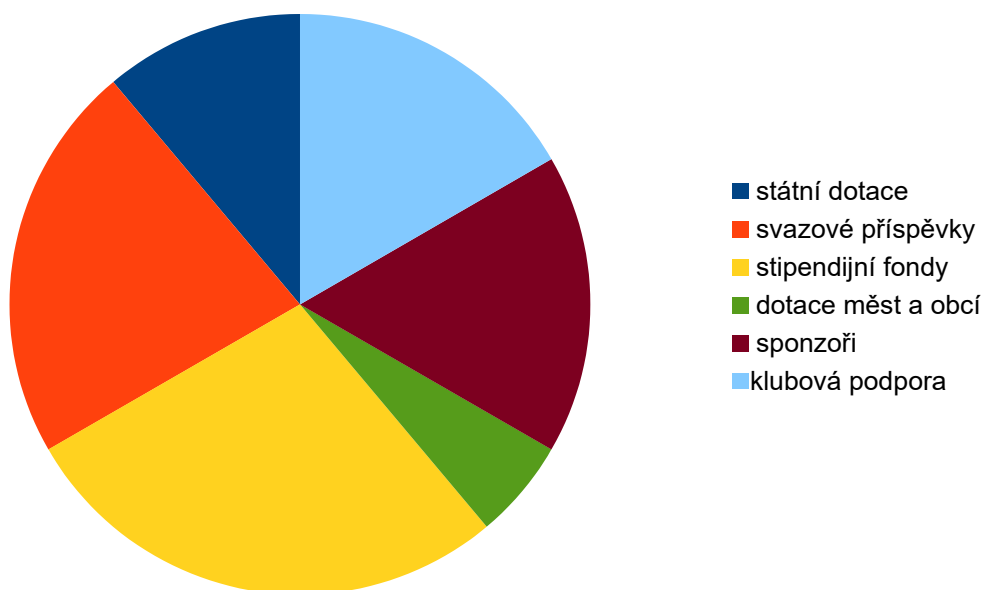
Na jakou výkonnostní úroveň se může neslyšící stolní tenista vypracovat mezi zdravými?

Dle analýzy úspěšnosti a dosažených výsledků jsem došla také k následujícím závěrům. Stolní tenisté se sluchovým postižením se mohou živit jako profesionální sportovci, avšak většinou je také nutné, aby dosahovali nadprůměrných výkonů v rámci oficiálních národních reprezentací svých zemí, tj. nejlépe být členem reprezentace pro slyšící i neslyšící stolní tenisty. V takovém případě lze navíc očekávat, že neslyšící stolní tenista

bude patřit mezi světovou elitu hráčů se stejným typem postižení. Mezi slyšícími sportovci bylo poté zaznamenáno žebříčkové maximum neslyšícího hráče na 51. příčce světového žebříčku. Tentýž hráč je na světovém žebříčku neslyšících na 2. místě, a to od roku 2017. Současná světová jednička mezi neslyšícími stolními tenisty Číňan Wang Cong soutěží pouze mezi neslyšícími.

Hráči a hráčky se sluchovým postižením, kteří patří mezi průměrné či lehce nadprůměrné hráče světa se poté obvykle dokáží prosadit mezi slyšícími sportovci alespoň na ligoúrovni. Hráči a hráčky se sluchovým postižením, kteří patří na světové úrovni k podprůměrným mohou na domácím poli patřit k těm nejlepším, ale jejich naděje na zahraniční profit je zanedbatelná.

Jakým způsobem jsou financování neslyšící stolní tenisté ve vztahu k dosažené výkonnosti i dle typu jednotlivých svazů?

Graf č. 2. Nejčastější způsoby financování neslyšících stolních tenistů

Neslyšící hráči nejvyšších světových kvalit čerpají finanční výhody dané státními dotacemi na sportovní materiál, soustředění či turnaje. Zpravidla jsou také dotováni klubem nebo svazem (např. Deaflympijský výbor Slovenska, Český svaz neslyšících sportovců, aj.), přičemž se hodnota financí do značné míry odvíjí od jejich aktuálního žebříčkového

postavení. ČSNS takto finančně podporuje ty hráče, kteří se na významných mezinárodních akcích umístili do 8. místa nebo do první poloviny startovního pole. V současnosti se žádný český st.t. takto neumístil, takže jsou závislí na podpoře svého sportovního klubu. Nicméně v nedávné době ještě této podpory využíval Michal Kratochvíl, který je momentálně nejlepším českým neslyšícím stolním tenistou. Významným zdrojem financí jsou ovšem také sponzorské dary. Průměrní či lehce nadprůměrní světoví hráči nejčastěji jako zdroj svých příjmů uvádějí různé stipendijní fondy a dotace z měst a obcí, přičemž se jednalo zejména o hráče polského svazu. Nicméně stolní tenis už pro ně představuje více jen formu příležitostného výdělku než jako trvalý zdroj příjmu. Hráč s nižší sportovní výkonností, kteří se zpravidla světových akcí pouze účastní a více se neprosazují, jsou odkázáni na sportovní svazy, které jim obvykle hradí alespoň náklady spojené s cestami na velké mezinárodní akce, na které se nominují na základě výsledků z domácího šampionátu. Mezi slyšícími sportovci se pak vzhledem k vysoké konkurenci prosazují jen velmi obtížně, a tudíž se specializují výhradně na turnaje pro neslyšící.

S jakými konkrétními obtížemi se musí vyrovnávat neslyšící stolní tenisté v průběhu tréninkového procesu či turnajů?

Jako každé postižení, tak také sluchová vada může být zdrojem posměchu a nepříjemných situací, což je typické zejména pro třídní kolektivy ve školách. Nicméně také ve sportovním prostředí jsou tyto situace běžné. **Alex** uvádí, že se setkal s posměchem zejména v dětském věku. **Edita** si také vybavuje spíše nepříjemné pocity, které ji trápily v dětství „*hanbila som sa za to, že nepočujem a nerozumiem čo oni rozprávajú.*“ **Jana** měla problémy v komunikaci se spoluhráči i trenéry. „*Byli ke mně hodně nedůvěřiví než zjistili, že jsem schopná s nimi mluvit. Přestože se to později zlepšilo, stále se nejednalo o bezproblémovou komunikaci.*“ **Martin** k tématu komunikace dodává: „*Na tréninku se mi často stává, že nerozumím trenérovým pokynům. Při zápase někdy nerozumím co mi kouč říká a vzhledem k minutové délce timeoutu není čas, aby to trenér zopakoval. Komunikační obtíže vznikají také při čtyřhře. Hráči se běžně domlouvají, ale u neslyšících toto není možné.*“ Na uvedené poukazuje také **Tim**: „*Lidé jsou občas nerudní, když mi musí některé věci opakovat třikrát, a to se zvláště často děje v místech, kde je hluk, například když jsem na cestách v letadle.*“

Ostatní respondenti poukazovali na problémy technického rázu, kdy jim kupříkladu vypověděl službu kochleární implantát, anebo upozornili na potíže vzniklé přímo při soutěžním zápoulení, kdy si někteří z nich zapomněli sundat naslouchátka, což je považováno za podvod, který může vést k diskvalifikaci, jak ostatně popisuje **Matyáš**: „*Ked' som hral na medzinárodnom turnaji medzi nepočujúcimi tak som vyhrával 3:0 a súperov tréner si všimol že mám načúvacie aparáty, hrozilo mi to diskvalifikaciou, keďže načúvacie aparáty je zakázané mať.*“ Podobnou zkušenost má také **Martin**: „*V Japonsku při turnaji na MS jsem byl ještě nezkušený a zapomněl jsem si sundat naslouchátka. Při zápase po prvním setu jsem šel k trenérovi a nenápadně sundal naslouchátka. Kdyby mě přistihli, bych byl vyloučený do konce turnaje.*“

Respondent	Trenér	Tréninková skupina	Intenzita tréninku
Alex	slyšící	slyšící	15-20 hod. týdně
Dana	slyšící	smíšená	6 hod. týdně
Edita	slyšící	slyšící	20 hod. týdně
Gita	slyšící	slyšící	20 hod. týdně
Gabriel	slyšící	slyšící	9 hod. týdně
Jana	nemá	už netrénuje	už netrénuje
Matyáš	slyšící	smíšená	8 hod. týdně
Martin	slyšící	slyšící	6 hod. týdně
Radek	nemá	už netrénuje	už netrénuje

Tim	neslyšící	smíšená	více než 20 hod. týdně
Mateusz	slyšící	slyšící	7 hod. týdně
Šárka	slyšící	slyšící	8 hod. týdně
Iveta	slyšící	smíšený	6 hod. týdně

Tabulka č. 2 *Tréninkové podmínky vybraných neslyšících hráčů a hráček*

Do jaké míry je při tréninkovém procesu vrcholových neslyšících stolních tenistů obvyklé trénování ve speciálních tréninkových skupinách určených výhradně pro neslyšící či přítomnost osobního neslyšícího trenéra?

Co se týče vlastních tréninkových podmínek, tak ze třinácti vybraných hráčů a hráček se sluchovým postižením se už dva aktivně nevěnují stolnímu tenisu, nicméně ostatní se stále řadí mezi aktivní hráče stolního tenisu, z nichž naprostá většina má slyšícího trenéra. Neslyšící trenér je naprostou výjimkou a uvedl ji pouze **Tim**, který se stolnímu tenisu věnuje na nejvyšší úrovni a dlouhodobě se pohybuje mezi světovými elitními hráči. Mnohem častěji tak hráči přicházejí do kontaktu se spoluhráči se stejným postižením během tréninkového procesu, byť platí, že většina z nich trénuje výhradně se slyšícími, od čehož si slibují vyšší kvalitu tréninku. Pouze příležitostně se tak na tréninku setkávají s jinými neslyšícími sportovci, a to nejčastěji jen v rámci specializovaných tréninkových kempů, anebo v individuálních trénincích před velkými mezinárodními akcemi. Rozdílná je také intenzita tréninku, přičemž zde platilo, že čím výše postavený hráč, tím větší tréninkové dávky za týden absolvuje.

5.5. Doporučení do praxe

Stolní tenis se v České republice potýká s řadou problémů. Jedním z nejzásadnějších je ten, že již delší dobu klesá jeho popularita mezi širokou veřejností a nedostatečná medializace. I když je tedy v České republice registrováno téměř 26 tisíc hráčů, tak zájem o tento sportu upadá. Vzhledem k současné situaci kolem koronavirové pandemie lze také očekávat úbytek nových mladých hráčů a potencionálních nadějí. Situace mezi neslyšícími je totožná. Stolní tenis sice patří k méně nákladným sportům než například tenis nebo hokej, ale jen velmi obtížně se prosazuje v konkurenci jiných masově rozšířených sportů (např. florbal, fotbal). Uvedené skutečnosti příliš nepomáhá také fakt, že nejlepší čeští stolní tenisté se jen obtížně prosazují na světové scéně v silné asijské konkurenci, a tak nevozí medaile z vrcholných světových akcí ani olympijských her, čímž chci naznačit, že v současné době chybí stolnímu tenisu vůdčí osobnost, za kterou stojí aktuální úspěchy jako v případě biatlonu (Gabriela Soukalová) nebo juda (Lukáš Krpálek). Doba, kdy stolnímu tenisu vévodila Marie Hrachová nebo Petr Korbel se současné mládeži začíná vzdalovat. Všechny tyto skutečnosti mají neblahý vliv také na stav stolního tenisu pro neslyšící. Jak jsem už ve své práci naznačila, tak stolní tenis je pro neslyšící vhodným sportem, ale obecně se netěší takové popularitě jako jiné sporty. Domnívám se tedy, že pokud stolní tenis nebude dostatečně medializován, tak východiskem je potřeba pořádat pravidelné náborové akce a oslovovat už i děti v předškolním věku. V tomto směru nabízí ideální řešení pořádat náborů přímo v rámci Celostátních sportovních her sluchově postiženého žactva, kde sice děti už nesoutěží ve stolním tenise, ale sportovní nadání a předpoklady pro tento celosvětově rozšířený sport mohou prokázat i v jiných sportovních odvětvích (zejm. v atletice). Z osobního pohledu na věc usuzuji, že minimálně z hlediska mediální spolupráce je vazba mezi Českým svazem stolního tenisu a Českým svazem neslyšících sportovců na nedostačující úrovni, a to konkrétně směrem k propagaci stolního tenisu neslyšících. Vnímám to tedy jako další významný nedostatek, na kterém lze ovšem pracovat a najít tak optimální řešení. Nicméně bez vzájemné součinnosti obou svazů to není možné.

Sluchově postižení mohou mít také četné potíže při navazování komunikace, která má ve sportovní sféře nanejtěžší význam. Komunikace je nutná při organizování výjezdů na turnaje a při samotném zařizování veškerých náležitostí spojených s tréninkem a soutěžení, proto je nanejvýš vhodné, aby hráči se sluchovým postižením cestovali alespoň

zpočátku s doprovodem. Je poté také typické, že sluchově postižení jedinci mají sklon k tomu, aby upadli do sociální izolace, jejímž výsledkem může být stav dlouhodobé deprivace. V některých případech může pochopitelně vzhledem k jinakosti jedince docházet také k šikaně. Není proto asi nutné více zdůrazňovat význam postupné socializace a zvýšeného dohledu nad sportovním kolektivem. V poslední době se již stává obvyklá přítomnost sportovního psychologa nejen na soutěžních utkáních. Právě sportovní psychologové tak mohou být velmi nápomocní i hráčům s určitým typem postižení. (Novotná, 2019).

6 DISKUZE

Z výsledků realizovaného výzkumu jsem dospěla k několika zásadním poznatkům. Současně jsem také odhalila některé dílčí limity výzkumu, které by mohly být předmětem případných dalších šetření. Vzhledem k charakteru sledovaného vzorku respondentů, kdy z celkového počtu třinácti hráčů a hráček, všech třináct ohluchlo či ztratilo sluch ještě předtím než se aktivně začali věnovat stolnímu tenisu. Domnívám se tedy, že případné další rozhovory s respondenty, kteří byli postiženi ztrátou sluchu až v průběhu své aktivní hráčské kariéry, by mohly přinést další cenné poznatky k tématu. V průběhu dotazování jsem dospěla také k názoru, že mnohdy samotní hráči a hráčky nedokáží plně posoudit míru svého postižení ve vztahu k nejbližšímu okolí. Většinou se řada z nich setkává se stenými potížemi, mezi které se řadí především pocit sociální izolace, komunikační bariéry, popř. technické problémy s naslouchátkem či kochleárním implantátem. Dva respondenti se cítili nepříjemně ve chvíli, kdy si neuvědomili, že mají nasazená naslouchátka, přestože během soutěžního utkání mezi neslyšícími je to zakázáno pod pohružkou diskvalifikace. Nicméně mnohé další obtíže by pro potřeby šetření jistě uvedli také rodinní příslušníci sluchově postižených hráčů a hráček, zvláště když uvážíme skutečnost, že naprostou většinu z účastníků výzkumu přivedl ke stolnímu tenisu otec, ev. jiný rodinný příslušník.

Tolik ke zjištěným limitům výzkumu. Nyní již podrobněji k poznatkům, které z výzkumného šetření vyplynuly.

Nejlepší sportovci, zvláště poté stolní tenisté, se začínají aktivněji věnovat stolnímu tenisu už od svých 5-6 let, jelikož právě tehdy mají ty nejlepší předpoklady k tomu, aby se společně s dalšími faktory (rodinné zázemí, všeobecná specializace, tréninkové podmínky, talent, vůle, atd.) stali vrcholovými sportovci a dosáhli na nejvyšší mety. V případě stolních tenistů se sluchovou vadou se objevují i případy, kdy hráči začínají aktivněji sportovat v pozdějším věku, v tomto konkrétním případě v průměru v 8 či spíše 9 letech. Zaznamenala jsem dokonce i překročení věkové hranice 12 let, což obecně trenéři považují již za velmi pozdní věk pro zahájení aktivní hráčské kariéry, přesto se takoví hráči mezi sluchově postiženými dokázali prosadit na mezinárodní úrovni. Tento paradox pochopitelně vyplývá z méně početné hráčské základny stolních tenistů se sluchovým

postižením a tedy i nižším konkurenčním prostředím ve srovnání se základnou „zdravých“ stolních tenistů, což je ovšem zcela pochopitelné. Tyto skutečnosti jsou dány především méně početnou členskou základnou a z toho vyplývající nižší konkurencí, a to zvláště v ženské kategorii. Z toho důvodu také není téměř možné, a to nejen v českých prostředí, realizovat tréninkový proces výhradně pro skupinu neslyšících sportovců.

Hráči a hráčky se sluchovým postižením tak výhradně trénují se zdravými spoluhráči, což jim přináší benefity spojené s kvalitnější tréninkovou přípravou a skutečností identifikace s kolektivem a klubem. Na druhou stranu zejména v počátcích svého snažení se mohou cítit sociálně izolováni a musí se vyrovnávat s komunikačními bariérami. Totéž platí o trenérském vedení, neboť je výjimečné, aby stolní tenisté se sluchovým postižením disponovali také trenérem se stejným typem postižení. Špatná komunikace mezi svěřencem a trenérem se tak nejčastěji projevuje pro koučinku během krátké minutové pauzy mezi soutěžními sety. V rámci tréninku má trenér dostatek času, aby hráči vysvětlil a názorně ukázal chyby v jeho hře, ale během soutěžního utkání už tolik času nemá, a proto je komunikace o to obtížnější. Tato diference je poté nejpatrnější při soutěžních utkáních slyšících a neslyšících. Co se týče jiných tréninkových podmínek, tak stolní tenisté se sluchovým postižením nejsou tréninkově nijak omezováni a vydrží tréninkovou zátěž běžnou pro jiné vrcholové sportovce.

Potvrdil se také obecně tradovaný fakt, že rodinné zázemí je v tomto případě velice silným a podmiňujícím faktorem, a to především v případě těch respondentů, kteří se stolním tenisem začínali v raném stádiu, kdy je ke sportu přivedl ve většině případů otec, sám aktivní stolní tenista. Na základě rozhovorů si tak dokonce troufám tvrdit, že důležitost rodiny je v tomto případě ještě výraznější než v případě dětí, které netrpí žádným postižením. Lze totiž očekávat, že rodiče museli své ratolesti doprovázet i na turnaje a poskytovat jim maximální podporu, která byla nepřímo vyžadována okolnostmi spjatými se sluchovým postižením jejich dítěte. Zdravé děti jsou občas i v raném věku posílány na turnaje v rámci klubu pouze s trenérským doprovodem, ale toto tvrzení nelze v žádném případě generalizovat, neboť také v případě těchto dětí je možné sledovat případy, kdy rodiče nevynechají jediný turnaj své malé naděje, někdy právě také z důvodu, že dítě soutěží za menší klub a sami rodiče poté vystupují v roli trenéra a manažera. Nicméně tímto jsem chtěla spíše poukázat na skutečnost, že neslyšící dítě vyžaduje při těchto akcích

ještě větší péči a pozornost, kterou často není schopen obstarat trenérský doprovod, který má mnohdy na starosti i početnější skupinu dětí.

Z následné analýzy nejvyšší dosažené výkonnosti a hráčských úspěchů mezi slyšícími i neslyšícími stolními tenisty jsem vydedukovala následující:

Stolní tenisté se sluchovým postižením velice záhy dosáhnou zejména na národní úrovni v kategorii sluchově postižených na značné úspěchy vzhledem k nízké hráčské základně, jak již bylo uvedeno výše. Takoví hráči mohou uspět ovšem i na mezinárodním poli, kde jsou však rozhodující také další faktory, a to zejména raná specializace, zkušenosti, celková intenzita tréninku, talent a samozřejmě nedílná finanční podpora.

Jelikož jsem také porovnávala sportovce různých národností, tak jsem dospěla k závěru, že do značné míry může stolním tenistům se sluchovým postižením pomoci i skutečnost, že v jejich národních reprezentacích dosahují vysoké herní úrovně jejich spoluhráči, čímž jsou vytvářeny příhodnější podmínky pro zvyšování jejich vlastní kvality, přičemž jsou následně takoví hráči významněji motivováni pro soutěže čtyřher a družstev ve kterých mohou spojit společné síly a zvýšit tím už tak velkou naději na mezinárodní, potažmo také světový úspěch. Nejpatrnější je tento jev v případě slovenské reprezentace sluchově postižených, v jejich řadách působí v mužské i ženské složce dva lídři nejvyšších světových kvalit. Ti ostatně patří i do reprezentačních složek mužských a ženských týmů bez sluchového postižení. Jako příklad uveďme maxima těchto slovenských reprezentantů, šestadvacetiletá Slovenka **Edita** je trojnásobnou světovou šampiónkou mezi sluchově postiženými hráčkami, zatímco mezi zdravými je jejím maximem 227. místo na světovém žebříčku z února 2020. Třiačtyřicetiletý **Tim** byl nejlépe na světovém žebříčku před devíti lety, kdy byl dokonce na 51. příčce. Mezi sluchově postiženými stále patří mezi světovou elitu. Jak se tedy zdá, tak i sluchově postižení stolní tenisté se dokáží prosadit i mezi elitní světovou stovku mezi zdravými. Nicméně mnohem lépe se pochopitelně prosadí mezi sluchově postiženými, kde jednak není ani tak silná konkurence asijských hráčů a hráček. Případ dvou profesionálních slovenských reprezentantů, kteří se stolním tenisem živí a čerpají státní finanční podporu, je však spíše ojedinělý. Členové polských a českých reprezentací se sluchovým postižením už nedosahují takových úspěchů nejen na světové úrovni mezi neslyšícími, ale ani mezi zdravými sportovci, a proto se více specializují pouze na turnaje určené pro jejich vymezenou kategorii postižení. Pochopitelně i finanční

podpora, která se odvíjí od výkonnosti a výsledků je poté nižší a takoví hráči se stolnímu věnují spíše jako doplňkové výdělečné činnosti, kdy čerpají často různá svazová stipendia, anebo se stolnímu tenisu věnují pro radost. Pokud byli někdy dříve členy národních reprezentací bez omezení, tak pouze v mládežnických kategoriích. Většinou ovšem tito hráči a hráčky dosáhnou alespoň na ligovou úroveň, což zejména prvoligovým hráčům může přinášet alespoň částečný finanční zisk. Převážně v ženské kategorii, kde je konkurence ještě nižší, může ovšem docházet k anomáliím, a to ve chvíli kdy se mohou prosadit na národní úrovni mezi neslyšícími českými hráčkami i ty, které se stolnímu tenisu věnují sotva pár let, což by mezi zdravými bylo zhora nemožné. Jak jsem již uvedla, tak tato skutečnost je dána velmi nízkou hráčskou základnou v kategorii neslyšících žen a dívek. Samozřejmě v tomto případě je finanční podpora minimální a vztahuje se případně jen na proplacení nákladů spojených s reprezentačním výjezdem, protože na vyšší umístění zpravidla taková hráčka na mezinárodní scéně už nedosáhne. Vzhledem také ke skutečnosti, že ženský sport je finančně značně podhodnocen, což ve stolním tenisu platí dvojnásobně, jsou tak naděje na příležitostný, natožpak trvalý výdělek minimální.

Samozřejmě celkové snížení sluchové kontroly a zhoršená srozumitelnost provází hráče zejména během tréninkového procesu, kdy trenéři udílejí konkrétní pokyny a zadávají příslušné herní kombinace. V tomto případě je nutná součinnost hráče s trenérem. Od trenéra nebo sparringujícího hráče se očekává, že příslušnou herní tréninkovou kombinaci vysvětlí i sluchově postiženému spoluhráči, a to třeba i názorně. Ztráta sluchu je značně limitující i během koučinku, kdy trenér v zápase udílí rady svému svěřenci. Současná pravidla stolního tenisu umožňují trenérům radit, a nebo vysílat jakékoliv signály svým svěřencům nejen po skončení setu, ale také i v průběhu krátkých pauz během hry, kdy hráči jdou hráči posbírat balónek, a nebo se jdou utírat k odkládacímu stolku na ručníky. Sluchově postižení se tak musí spoléhat výhradně na gestikulaci svých trenérů. Neméně obtížná je komunikace dvou sluchově postižených během čtyřhry, kteří jsou opět odkázáni spíše na názornou komunikaci prostřednictvím předem ustanovených znaků. Při stolním tenisu je neméně důležitá i vlastní slyšitelnost balónku. Vnímaví hráči dle zvuku mohou odhadovat i míru rotace. U neslyšících hráčů toto není možné, o to více jsou odkázáni na zrak. Sluchově postižení hráči stolního tenisu tak například mnohem více sledují způsob, jakým jejich protihráč provedl servis, aby lépe odhadli jeho rotaci, což lze pochopitelně nacvičit v tréninku důsledným nácvikem příjmu, tj. sluchově postižený hráč se snaží cíleně

přijímat servisy od různých typů hráčů. Mnohé lze vysledovat také z videorozborů. Před každým soutěžním utkáním je proto vhodné předem provést videoanalýzu soupeře, na jejímž základě si hráč zapamatuje určitá specifika, která jsou pro sluchově postižené zvláště důležitá.

7 ZÁVĚR

Závěrem se jistě shodneme na skutečnosti, že život se sluchovým postižením je do značné míry velmi nepříjemný a způsobuje takto postiženým lidem řadu nepříjemností, které jsou pro slyšící a zdravé jedince takřka nepředstavitelné. O to více je třeba ocenit ty z nás, kteří se potýkají se sluchovým postižením a rozhodnou se navzdory této zdravotní indispozici aktivně sportovat a čelit dalším novým výzvám.

V práci jsem cílila výhradně na neslyšící stolní tenisty, neboť jak se posléze ukázalo, tak stolní tenis neslyšících je pouze okrajovým tématem některých známých publikací o obecné tematice sportování neslyšících. Toto nenápadné sportovní odvětví přitom patří mezi nejrozšířenější sporty světa a díky své specifčnosti se stolnímu tenisu můžeme věnovat i v pozdějším věku na relativně slušné úrovni, čímž ovšem v žádném případě nechci tento sport řadit do skupiny výhradně rekreačních sportů, kam bývá obvykle zařazován širokou veřejností v důsledku jeho snadné dostupnosti v rámci koupališť, venkovních hřišť či hotelových resortů a prázdninových kempů. Stolní tenis je právě naopak ve své podstatě jeden z nejnáročnějších sportů na světě, a to díky své náročnosti na psychiku hráče, technické dovednosti, dynamiku, postřeh, rychlost či adaptabilitu k často velmi různorodým herním podmínkám. Stolní tenis je zkrátka komplexně velmi náročný sport a byť se to na první pohled nezdá, tak absence sluchu je při něm nemalým limitem, neboť dle zvuku lze rozeznat míru rotace v některých úderech, je stěžejní pro komunikaci během utkání a nepochybně zvuk vytváří potřebnou sportovní atmosféru, která je nedílnou součástí mistrovských utkání.

Jakožto sama aktivní a profesionální sportovkyně jsem si na základě realizovaných rozhovorů s neslyšícími stolními tenisty, které byly předmětem závěrečné výzkumné části, uvědomila řadu podstatných závěrů, které bych v této finální části mé práce předložila v krátkém shrnutí v součinnosti s teoretickou částí této práce v souladu s hlavní výzkumnou otázkou, a to v čem spočívají základní rozdílné či shodné aspekty a předpoklady ve sportování neslyšících a slyšících stolních tenistů?

Přestože je totiž stolní tenis všeobecně považován za technicky velmi náročný sport, pro který je typická raná specializace, tak v případě hráčů se sluchovým postižením je možné věnovat se mu aktivně i ve věku 9-12 let s poměrně velkou nadějí na úspěch i na

mezinárodním poli, což je v případě sportovců bez postižení spíše vyloučené. Do značné míry je to dáno tím, že mezi neslyšícími sportovci panuje podstatně nižší konkurence, která vychází z méně početné hráčské základny. Co se však týče tréninkového procesu, tak většinou odpovídá stejným normám jako v případě zdravých stolních tenistů a hráči tak nejsou při vlastním tréninkovém procesu nijak omezováni a mohou bez problému trénovat ve stejné intenzitě jako jejich zdraví spoluhráči. Neslyšící také trénují výhradně společně se slyšícími spoluhráči, a to ve skupině vedené slyšícím trenérem. Na neslyšícího stolního tenistu jsou tak kladeny ještě mnohem větší nároky v rámci komplexní adaptace a rovněž je mnohem více potřebná asistence rodiny, tj. vytvořit hráči potřebné rodinné zázemí, a to zejména v začátcích jeho sportovní kariéry. Navzdory tomu se ti nejlepší neslyšící stolní tenisté světa mohou velmi výrazně prosadit také mezi sportovci intaktními, zpravidla sice nedosahují na příčky nejvyšší, které drží převážně Asiaté, ale do elitní světové stovky se probíjet mohou. Většinou ovšem platí, že průměrní či lehce nadprůměrní neslyšící stolní tenisté se systematickým tréninkem a nezbytnou pílí ve spojitosti s určitou mírou talentu dokáží prosadit alespoň na ligové úrovni mezi zdravými, díky čemuž si mohou stolním tenistem příležitostně přivydělávat. Na rozdíl od slyšících hráčů se však musí potýkat převážně s komunikačními bariérami během tréninku, ale zejména nejpalcivější situace je provází v rámci turnajů. Jako nejproblematičtější se ukázala komunikace se spoluhráči v rámci soutěží čtyřher a při společné komunikaci s trenérem v rámci minutové pauzy po skončení setu. Financování sektoru neslyšících sportovců může být realizováno vícero formami (dotační programy, sponzoring, svazová stipendia, apod.), přičemž určující je umístění sportovce na světovém žebříčku.

Stolní tenis je tak jistě velmi dobrou alternativou pro každého neslyšícího jedince, který má touhu aktivně trávit svůj volný čas navzdory svému sluchovému postižení. Pochopitelně se však musí vyrovnat s komunikačními potížemi, které jej ovšem budou provázet i v rámci jiných aktivit. Výše uvedené řádky však naznačují, že stolnímu tenisu se neslyšící sportovci mohou za splnění dalších předpokladů věnovat i na vrcholové úrovni, přičemž bodovat mohou i mezi zdravými stolními tenisty.

8 RESUMÉ

Although table tennis is generally considered as a technically very demanding sport, which is characterized by early specialization, in the case of players with hearing impairments, it is possible to play actively at the age of 9-12 years with a relatively high chance of success in the international field, which is rather excluded in the case of non-disabled athletes. This is largely due to the fact that there is significantly lower competition among deaf athletes, which is based on a smaller player base. However, as far as the training process is concerned, it usually meets the same standards as in the case of healthy table tennis players, so players are not limited in their own training process and can easily train at the same intensity as their healthy teammates. Deaf people also train exclusively with hearing teammates in a group led by a hearing coach. The deaf table tennis player is thus even more demanding in a comprehensive adaptation, and the family's assistance is also much more needed to create the necessary family background for the player, especially at the beginning of his sports career. Despite this, the best deaf table tennis players in the world can also make a significant contribution among the healthy, although they usually do not reach the highest ranks held mainly by Asians, but they can fight their way into the elite hundred. In most cases, however, average or slightly above-average deaf table tennis players with systematic training and the necessary diligence in connection with a certain level of talent can succeed at least at the league level among healthy people, thanks to which they can occasionally earn extra money for table tennis players. Unlike hearing players, however, they have to deal mainly with communication barriers during training, but especially the most burning situation accompanies them in tournaments. Communication with teammates in doubles competitions and communication with the coach during a minute break after the end of the set proved to be the most problematic. Financing of the deaf athletes sector can be implemented in several forms (subsidy programs, sponsorship, union scholarships, etc.), with the placement of the athlete on the world ranking being decisive.

9 SUMMARY

The text of the thesis is aimed mainly at deaf table tennis players and their difficulties in enrolling in a sports team. At the same time, however, the work deals with the possibilities of deaf players to assert themselves on the international scene in comparison with healthy table tennis players. The text briefly outlines the specific starting conditions for these players within the individual associations, including conditions associated with their own training process and other factors (such as funding).

10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Barnett, L.A., & Weber, J.J. (2008). Perceived Benefits to Children from Participating in Different Types of Recreational Activities. *Journal of Park and Recreation Administration*, 26(3), 1–20.

Branson, J., & Miller, D. (2002). *Damned for Their Difference: The Cultural Construction of Deaf People as Disabled*. Washington, DC: Gallaudet University Press.

Gallahue, D. L., & Donnelly F. C. (2003). *Developmental Physical Education for All Children*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Gill, T., MacDougall, C., & Taylor, A. W. (2004). Adult Perceptions of Children's Physical Activity and Overweight. *ACHPER Healthy Lifestyles Journal*, 51(1), 21- 25.

Haywood, K. & Getchel, N. (2001). *Life Span Motor Development*. Champaign Il: Human Kinetics.

Hendl, Jan. (2005). *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Portál.

Hill, H., & Hannon, J.C. (2008). An Analysis of Middle School Students Physical Education Physical Activity Preferences. *Physical educator*, 65(4), 185-195.

Huddleston, S., Mertesdorf, J., & Araki, K. (2002). Physical activity behaviour and attitudes toward involvement among physical education, health and leisure services pre-professionals. *College Student Journal*, 36(2), 555-573.

Humbert, M.L., Chad, K.E., Spink, K.S., Muhajarine, N., Anderson, K.D., Bruner,

Chimedza, R. & Petersen, S. (2003). *Disabilities and Special Needs Education in an African Setting*. Harare: College Press.

Jones, M.A. (2002). Deafness as Culture: A Psychosocial Perspective. *Disability Studies Quarterly*, 2(22), 51-60.

Kyle, W. (2009). *Inclusive Education for Hearing Impaired*. Education Core Studies 100: University of Regina.

Laker, A. (2002). *The Sociology of Sports and Physical Education*. London: Routledge Falmer.

Larkin, J., Razack, S. & Moole, F. (2007). *Gender, Sport, and Development: Literature Reviews on Sport for Development and Peace*. Toronto: SDP IWG Secretariat. Retrieved from: <http://iwg.sportanddev.org/data/htmleditor/file/Lit.%20Reviews/literature%20review%20SDP.pdf>>. [Larkin, “Gender, Sport and Development”].

M.W., Girolami, T.M., Odnokon, P., & Gryba, C.R. (2006). Factors That Influence Physical Activity Participation Among High- and Low-SES Youth. *Qualitative Health Research*, 16(4), 467-483.

Martin, J. J., Shapiro, D. R., & Prokesova, E. (2013). Predictors of physical activity among European and American hearing-impaired children. *European Journal of Adapted Physical Activity*, 6(2), 38-47.

Murphy, A.N. (2008). Promoting the Participation of Children with Disabilities in Sports, Recreation, and Physical Activities. *Pediatrics*, 121(5), 1057-1061.

Musengi, M. & Chireshe, R. (2012). Inclusion of Students with hearing impairment in Mainstream Rural Primary Schools in Zimbabwe: Challenges and Opportunities. *Stud Tribes Tribals*, 10(2), 107-116.

Mwangi, J.W. (2009). “Special educators’ use of selected instructional strategies in physical education in special units in public primary schools in Nairobi County”. Unpublished Master’s Thesis, Kenyatta University, Nairobi, Kenya.

Novotná, M. (2019). *Stolní tenis. Učební texty pro trenéry*. Mladá fronta.

Okeke, B.A (2001). *Essentials of Special Education* Nsukka, Afro Orbis publication Ltd.

Polat, D. (2011). Motor Development Profiles of Preschool Deaf and Hard-Of-Hearing Children. *Perceptual and Motor Skills*, 46(1), 291-294.

Rajendran, V. & Roy, F. (2011). An overview of motor skill performance and balance in hearing impaired children. *Ital J Pediatr*, 37(1), 33. <http://dx.doi.org/10.1186/1824-7288-37-33>.

Salman. N. & Naz, S. (2012). Motivational Factors Influencing the Participation of Students with hearing impairment in Sports Activities, *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*: April Vol 3, No 12: 481-488.

Sherrill, C. (2004). *Adapted Physical Activity, Recreation and Sport*. New York: McGraw Hill.

Shinjo, Y., Jin, Y., & Kaga, K. (2007). Assessment of vestibular function of infants and children with congenital and acquired deafness using the ice-water caloric test, rotational chair test and vestibular-evoked myogenic potential recording. *Acta Oto-Laryngologica*, 127(7), 736-747. <http://dx.doi.org/10.1080/00016480601002039>

Scheetz, N.A. (2004). *Psychosocial Aspects of Deafness*. Boston: Pearson. Shapiro, D. R., Yun, J., & Ulrich, D. (2002). Measuring Perceived Gross Motor Skill Competence in Children. *International Journal of Sport Psychology*, 33, 391 - 409.

Stewart, D. A. & Kluwin, T. N. (2001). *Teaching deaf and hard of hearing students' content, strategies, and curriculum*. Boston: Ally & Bacon.

Stewart, D., & Ellis, M.K. (2005). Sports and the Deaf Child. *American Journals of the Deaf*, 150(1), 59-66.

Weiss M.R. (2000). *Motivating Kids in Physical Activity: President Council on Physical Fitness and Sports*. *Research Digest* 3 (11), 1-12.

Whyte, G.P., Harries, M., & Williams, C. (2005). *ABC of Sports and Exercise Medicine (3rd Ed.)*. Blackwell Publishing Ltd, USA.

Winnick, J. P. (2005). *Adapted physical education and sport*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Zwierzchowska A., Gawlik, K. & Grabara, M. (2008). Deafness and Motor Abilities Level. *Biology of Sport*, 25(3).

11 SEZNAM OBRÁZKŮ A PŘÍLOH

Obr 1. - Slovenská reprezentantka Eva Jurková patří ke světové špičce mezi neslyšícími.
(Zdroj: Soukromý archiv Evy Jurkové)

Obr. 2 - Eva Jurková užívá při tréninku sluchadla.

(Zdroj: Soukromý archiv Evy Jurkové)

Informovaný souhlas

Název studie (projektu): xxxxxxxxxxxxxxx

(bakalářská práce)

Jméno:

1. Já, níže podepsaný(á) souhlasím s účastí ve výzkumu bakalářské práce. Je mi více než 18 let.
2. Mladší než 18 let podpis zákonného zástupce. Zákonný zástupce (rodič) schvaluje účast na výzkumu bakalářské práce.
3. Byl(a) jsem podrobně informován(a) o cíli studie, o jejích postupech, a o tom, co se ode mě očekává. Beru na vědomí, že prováděná studie je výzkumnou činností.
4. Porozuměl(a) jsem tomu, že účast ve studii mohu kdykoliv přerušit či odstoupit. Účast ve studii je dobrovolná.
5. Při zařazení do studie budou osobní data uchována s plnou ochranou důvěrnosti dle platných zákonů ČR. Je zaručena ochrana důvěrnosti osobních dat. Při vlastním provádění studie mohou být osobní údaje poskytnuty jiným než výše uvedeným subjektům pouze bez identifikačních údajů, tzn. anonymní data pod číselným kódem. Rovněž pro výzkumné a vědecké účely mohou být moje osobní údaje poskytnuty pouze bez identifikačních údajů (anonymní data) nebo s mým výslovným souhlasem.
6. Porozuměl jsem tomu, že mé jméno se nebude nikdy vyskytovat v referátech o této studii. Já naopak nebudu proti použití výsledků z této studie.

Podpis účastníka:

Podpis diplomanta:

Datum:

Datum:

Informed consent

Study (project) name: xxxxxxxxxxxxxx

(Bachelor thesis)

Name:

1. I, the undersigned, agree to participate in the research of the bachelor's thesis. I am over 18 years old.
2. Under 18 signing of legal representative. The legal representative (parent) approves the participation in the research of the bachelor's thesis.
3. I have been informed in detail about the objectives of the study, its procedures, and what is expected of me. I acknowledge that the study being conducted is a research activity.
4. I understand that I may suspend or withdraw from the study at any time. Participation in the study is voluntary.
5. When included in the study, personal data will be kept with full protection of confidentiality according to the valid laws of the Czech Republic. The protection of the confidentiality of personal data is guaranteed. When carrying out the study itself, personal data may be provided to entities other than those mentioned above only without identification data, ie. anonymous data under a numeric code. Also for research and scientific purposes, my personal data may only be provided without identification data (anonymous data) or with my express consent.
6. I understand that my name will never appear in papers on this study. On the contrary, I will not oppose the use of the results of this study.

Signature of the participant:

Signature of the graduate:

Date:

Date:

Podoba dotazníku v českém jazyce

1. Jste muž x žena
2. Kdy byla zjištěna Vaše sluchová vada?
3. Od kolika let hrajete stolní tenis ?
4. Co Vás přivedlo ke stolnímu tenisu ?
5. Největší úspěch mezi slyšícími?
6. Největší úspěch mezi neslyšícími?
7. Nepříjemná situace ,která se Vám stala ve sportovním prostředí v důsledku sluchového postižení?
8. Máte trenéra ? ANO (slyšícího nebo neslyšícího) x NE
9. Trénujete v nějakém oddíle, klubu?
10. Trénujete mezi slyšícími nebo neslyšícími sportovci?
11. Jak často trénujete ?
12. Co Vás nejvíce na stolním tenisu baví?
13. Proč hrajete stolní tenis?
14. Máte nějakou finanční podporu, abys mohl/a stolní tenis dále hrát ?

Podepsat informovaný souhlas

Informace budou použity jen pro výzkum

Podoba dotazníku v anglickém jazyce

1. You are a man x a woman
2. When was your hearing impairment detected?
3. How old have you been playing table tennis?
4. What brought you to table tennis?
5. The greatest success among the hearing?
6. The greatest success among the deaf?
7. An unpleasant situation that happened to you in a sports environment as a result of hearing impairment?
8. Do you have a coach? YES (hearing or deaf) x NO
9. Do you train in any club?
10. Do you train among hearing or deaf athletes?
11. How often do you train?
12. What do you enjoy most about table tennis?
13. Why do you play table tennis?
14. Do you have any financial support to continue playing table tennis?

Podoba dotazníku ve slovenském jazyce

1. Ste muž x žena
2. Kedy bola zistená Vaša sluchová vada?
3. Od koľkých rokov hráte stolný tenis?
4. Čo Vás priviedlo k stolnému tenisu?
5. Najväčší úspech medzi počujúcimi?
6. Najväčší úspech medzi nepočujúcimi?
7. Nepříjemná situácia, ktorá sa Vám stala v športovom prostredí v dôsledku sluchového postihnutí?
8. Máte trénera? ÁNO (počujúceho alebo nepočujúceho) x NIE
9. Trénujete v nejakom oddiele, klube?
10. Trénujete medzi počujúcimi alebo nepočujúcimi športovci?
11. Ako často trénujete?
12. Čo Vás najviac na stolnom tenise baví?
13. Prečo hráte stolný tenis?
14. Máte nejakú finančnú podporu, aby si mohol/a stolný tenis ďalej hrať?

Podoba dotazniku v polském jazyce

1. Jesteś mężczyzną x kobietą
2. Kiedy wykryto u Ciebie uszkodzenie słuchu?
3. Ile masz lat grasz w tenisa stołowego?
4. Co skłoniło cię do tenisa stołowego?
5. Największy sukces wśród przesłuchań?
6. Największy sukces wśród niesłyszących?
7. Nieprzyjemna sytuacja, która przydarzyła ci się w środowisku sportowym w wyniku uszkodzenia słuchu?
8. Czy masz trenera? TAK (słyszący lub głuchy) x NIE
9. Czy trenujesz w jakimś klubie, klubie?
10. Czy trenujesz wśród słyszących lub niesłyszących sportowców?
11. Jak często trenujesz?
12. Co najbardziej lubisz w tenisie stołowym?
13. Dlaczego grasz w tenisa stołowego?
14. Czy masz jakieś wsparcie finansowe, aby kontynuować grę w tenisa stołowego?

**Mistrovství České republiky jednotlivců mužů, žen a mládeže neslyšících
Mistrovství České republiky družstev mužů, žen a mládeže neslyšících
ve stolním tenise dne 15. - 16. 2. 2020 v Brně**

Pořadatel: z pověření ČSNS a STK ST. T. - SKN Brno, z.s.
Datum: sobota 15. února 2020 – neděle 16. února 2020
Místo: hala stolního tenisu TTC Moravská Slávia Brno, ulice Vojtova 12, Brno
Ředitel soutěže: Radek PROBOŠT
Hospodář: Eva BOROVIČKOVÁ
Hlavní rozhodčí: slyšící rozhodčí
Přihlášky: jmenovité přihlášky zašlete nejpozději do **7. února 2020**
pí. předsedkyně STK ST. T. Jitka MAZUCHOVÁ, Preslova 71, 602 00, Brno,
email: mazuchova.jitka@gmail.com
Podmínky: je otevřeny pro všechny účastníky z celé republiky – platný členský průkaz ČSNS
Upozornění: stravné a cestovné hradí kluby podle směrnic ČSNS. Každý závodník startuje na vlastní nebezpečí.
Ubytování: nezajišťujeme. Zajistí vlastní klub.
Doprava: od hlavního nádraží ČD tramvají č. 8 směrem na Starý Liskovec, výstup na 4. stanici „Vojtova“, zpět pěšky a doleva do haly. Doba chůze asi 5 minut.

PROPOZICE – JEDNOTLIVCI MUŽŮ, ŽEN A MLÁDEŽE

Datum: sobota 15. února 2020
Časový pořad: 9:15 - 9:30 hod. prezentace účastníků, kontrola průkaz ČSNS
9:30 - 9:45 hod. losování
10:00 hod. zahájení dvouhry mužů, žen a mládeže
15:30 hod. vyhlášení vítězů jednotlivců a losování na M ČR družstev
Startovné: muži, ženy 100,- Kč za 1 osobu
mládeže chlapci i dívky do 23 let 60,- Kč za 1 osobu
!! Nutné zaslat startovné do 7. února 2020 - předem na účet 109903510/0300 (nutno uvést M ČR Brno + vlastní jméno a příjmení).
V případě neúčasti se nevrací (vrací se pouze po doložení lékařského potvrzení) dle Manuálu ČSNS a směrnice STK-STT 2010. Míčky značky „DONIC – P40+****“
Pravidla:
Soutěže: dvouhra mužů, žen i mládeže chlapci i dívky
Systém soutěže: o systému se rozhodne dle počtu přihlášených hráčů a před losování bude oznámeno přesně, jak se bude hrát. U losování budou hráči seřazeny do skupin, kde se budou zápasy hrát na tři vítězné sety první dva z každé skupiny postupují do vyřazovacího pavouka, kde se budou hrát zápasy na čtyři vítězné sety.

PROPOZICE – DRUŽSTVA MUŽŮ, ŽEN A MLÁDEŽE

Datum: neděle 16. února 2020
Časový pořad: 8:30 - 8:45 hod. prezentace účastníků
9:00 hod. zahájení družstva mužů, žen a mládeže
13:45 hod. vyhlášení vítězů družstev
Startovné: 300,- Kč za družstvo – budou vybíraný při prezentaci
Systém soutěže: každý s každým na dvě vítězství, zápasy se budou hrát na tři vítězné sety. Nejprve se budou hrát dvě dvouhry, v případě remízy pak rozhodující čtyřhra
Podmínky: turnaj se uskuteční v případě, že se přihlásí alespoň 3 družstva
Družstvo: 2 muži (můžou hrát v něm 1 žena nebo 1 mládež)
Každý člen družstva: musí nastoupit k utkání ve stejném dresu a kraťasech
Schvalovací složka ČSNS: Agenda M-ČR 2020 - Jiří Bělohávek – schválí 2020/2/15

Jiří BĚLOHLÁVEK
předseda SKN Brno

Jitka MAZUCHOVÁ
předsedkyně STK STT ČSNS

Ukázka propozic pro MČR neslyšících